Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Baptiste Mantuani vatis praestantissimi Divinum secundae Parthenices opus: sacrosanctam divae virginis Catharinae passionem heroico carmine illustrans.

https://hdl.handle.net/1874/341417

Baptiste Mantuani
vatis prestātissimi diuinū secūdę
Parthenices opus: sacrosanc
tam diuę virginis Catha
rinę passionē heroico
carmine illus-
trans

¶ Ad Diuam Catharinam Joan-
nis Murmellij Epigramma

Salue magnanimi regis generosa propago
Nobilis ingenio virginitate. fide
Vicisti tumidum lustrali fonte satanā
Sancta ridiculos relligione deos
Affectus sophia. facundo rhetoras ore
Martyrio seui principis illecebras
Morte tua dirā fugisti candida mortē
Hinc tibi ꝑpetuus virgo triumphus adest.

BIBLIOTHEK DER UNIVERSITÄT

¶ Clarissimo viro. D. Bernardo bembo patricio Veneto iurecõsulto Frater Baptista Mãtuanus Carmelita. S. P. D.

Beatissime virginis et martyris Catharine vitã nuper Rome dũ tu apud Innocẽtiũ Pontificẽ maximũ p̃ rep̃ub. tua splẽdidum oratoris munus obires heroico carmie cõplexus sum Opusculũ vt mihi videtur piũ magis q̃ elegãs ⁊ immaturũ poti⁹ q̃ prematurũ Nã mea ĩ te charitas tui in me bñficijs excitata dũ tuo desiderio nimis ardẽter satisfacere cupit p̃termissa diuturne lime diligẽtia ⁊ labore corrigẽdi p̃cipitauit editoẽ Sʒ age placeat celeritate si nõ placet eloq̃o Quadragita em̃ ⁊ ãpli⁹ diebus op⁹ absolutũ est dũ ꝓpter estiuũ solsticiũ negocijs intermissis cura aĩ⁹ ocia canicularia salubriter cũ aliqua studiorũ fruge trãsigere Tibi igitur vir p̃stãtissime liberisq̃ tuis libell⁹ iste dicat⁹ e an tibi debitus q̃ ꝯdit⁹ muneris tenuitatẽ poterũt excusare me⁹ ingẽs animus et curta supellex aĩ tui modestia ac summa liberalitas que ab amico paupe xenia p̃ciosa nõ expectat et de hoc hacten⁹ Miror p̃fecto nec parũ miror de hac tanti ac tãta virgine in cui⁹ laudes tota catholica certat ecclesia nullã ab Eusebio Cesariẽsi episcopo cũ de illis tp̃ib⁹ agit fieri mentione Crediderim id accidisse diabolo p̃curante ⁊ tãti viri cogitatões aliorsum flectente dum sanctissime Christi martyris immortali glorie titulisq̃ sempiternis inuideret Sʒ qd ille sanctitatis inimic⁹ ⁊ public⁹ hostis inocẽtie fraudulẽtia sua ꝓhibuit chartis inscribi de⁹ ꝓbitatis auctor ⁊ assertor sua prudentia voluit fideliũ cordibus annotari Nulla em̃ ꝟgo post illã incomparabilẽ virginẽ q̃ est dei mater ⁊ hominis hãc opinioẽ sanctitatis antecedit Nois eius Ethymologia deprauata est a quodã qui eũ librũ ꝯposuisse dicit' cui legẽda aurea titulus est. Fuit em̃ vir ille iudicio meo pius quidem sed nequaq̃ satis literatus Pri⁹ inq̃ q̃ diuina congesserit

illitteratus vero qm̃ græcis vocabulis latinam. latinis græcã. hebraycis mixtam: nulli veram omnib⁹ confusam obliquã contortam: falsamq̃ dederit interpretationem. Itaq̃ sanctorum nomina dum illustrare putat sua delu sus vel ignorantia vel impudẽti temeritate reddidit ob/ scuriora ⁊ nisi putaretur peccasse p imperitiã putari pos set de impietate condemnand⁹: vtpote q̃ sacrosanctam/ christi religionem recte interpretatõis inuersione volue rit cauillari: ⁊ nominũ pturbatione sanctis illudere fana tico ⁊ somnianti similis mõstrosa vborum deliramenta cõfinxit: q̃ neq̃ ipse q̃ p labyrinthũ tñbrosę suę ignorãtię circũact⁹ nenias illas balbutiebat: itellexit adeo delir⁹ a deo icompos suit vt nesciret ⁊ se nescire que diceret. Qđ si fortasse cuiq̃ pl⁹ ęquo videbor excandescere precor mihi veniã nõ negari si mereor: nã cũ cõsidero hinc factũ eẽ vt scõꝝ vitę contẽptui pateãt vt sine risu vel stomacho legi nõ possint ⁊ eoꝝ gesta summa veneratõe dignissiã scrip/ toris vitio sic eẽ de formata atq̃ de honestata vt ab ho/ mie latio q̃tũuis religioso videãtur indigna q̃ legãtur si ęgrefero: si dãno: si conq̃ror: hec me puto indignatõis iu s tę materiã Debuit ille vir id mun⁹ omittere qđ ad impe ritũ non ptinebat: vel ptos aliq̃n cõsulere sicut pruden tẽ viꝝ decebat. vel prius discere q̃ docere. nedũ ordine p̃/ postero vult esse magister anteq̃ discipulus nauci homi nis nomẽ incurreret sed fortasse putãs errorẽ intelligen/ tię pię voluntatis vmbrare pretextu factus est in vtro/ q̃ reus ⁊ intellectu atq̃ volũtate deficiẽs sibi ignomini/ am: scis iniuriã. fide iacturę: simplicib⁹ ignorantiã. doct℥ nauseam parturiuit Nõ igitur Catharina vniuersoruꝫ ruina (sicut ille fabulatus est) interpretatur: sed vel a ca/ tharos quod est purus: vel a catharizo purifico vel a ca/ tareo defluo. vt acata ⁊ ryax quod est riuus vox illa de flectitur. legimus enim apud Pli. Hipponem aphricę oppidum cuius episcopatum tenuit. Augustinus a grę cis catarytum appellari q̃ riuis et aquis esset irrigua Quoduis horum dixeris recte dixeris. Vera em̃ sem/

per cum agnoscuntur in omnibus amplectenda. at in huiusmodi nominibus cum veritas latet ad verisimilia. que linguae alicuius peritiam sapiant ab interprete confugiendum ē cauendumqȝ ne istius exemplo velut egri somnia vane fingantur species: vt nec pes nec caput vni reddatur formę. Sed iā satis de hoc superqȝ dictum et vt totam Parthenicen priusquam perlegas vno summatiȝ legas intuitu breuel subijciatur argumentum

Argumentum.

Catharina virgo ęgyptia Alexandrię nata Costo patre: qui fuit ex Lagidadarum familia sub Maximiano orientis prefecto vel sub Maxentio Maximiani filio passa Nam de auctore passionis ambigitur sed omnia fere exemplaria que leguntur in ecclesijs Maxentium habēt superatis ⁊ ad fidem conuersis quinquaginta disertissimis oratoribus causaȝ christi tutata est diu squallore carceris afflicta: longa inedia macerata: durissime cęsa. Tādem post vxoris regie et Porphyrij ducentorūqȝ militum conuersionem confractis rotarum machinis decollata lac fudit pro sanguine. corpus eius in Sinam montem Arabie deportatur ab angelis

Fratris Baptiste Mantuani Carmelite theologi ad magnificum. D. Bernardū bembū patricium Venetum ⁊ iureconsultum peritissimum scđa Parthenice incipit.

Ostidis aggressi pugnam: tormenta: rotasqꝫ
Atqꝫ triumphato victricia bella tyranno
Detegimus fraudes: ⁊ numina falsa deorum.
Sancta faue ꝟgo tenuē cui carminis orsum
Pangimus. ⁊ vento venias ad vela secundo
Veridicos cantus non ex helicone vetusto
Porrige: sed christi sacris de fontibus haustos.
Da mihi non hederę non lauri vimine textam
Sed qualem tu diua geris de fronde coronam.
Arboris ęē: medio quam legimus horto
Spargere foelicem ramis vitalibus vmbram.
Et paradisiaco nobis aspiret ab orbe.
Vera dei soboles ęterna potentia patris.
Orbe soporato tellus ęgyptia noctem.
Roriferam induerat: mersusqꝫ sub ęquore titan
Hesperio coeli nitidos accenderat ignes
Et niger attollens humentem Scorpius ortū
Stringebat iam rura nouis effoeta pruinis.
Cū Jouis imperio volucres Cyllenius alas
Sumpsit. vt ex toto veteres Memphitis in agros
Cogeret orbe deos: qui maiestate relicta.
Jam sua cędebant nostris altaria sacris
Inuitaqꝫ iugum Christi ceruice ferentes
Nulla dabant responsa palam: sed cocca malorum
Semina iactabant: tacitoqꝫ in pectora lapsu.
Intrantes humana dolos ⁊ operta venena

Gentis ad excidium nostrę inspirare solebant
Quale per insidias gerit inter ouilia bellum
Nocte lupus facta pedibus scrobe limina subter.
Tunc ferus ausonijs mauors noua gētibus arma:
Suadebat: ferrumq; graui versare tumultu.
Ocia lucanis dum Maximianus in hortis.
Ducet. ⁊ in regem dum res romana reuerti.
Cogitat extinctis regni consortibus vnum
Tūc Hecates motus furijs Maxentius artes
Vertitur ad magicas: veterumq; ad sacra deorum
Instaurat delubra. nouus scrutatur aruspex
Exta: scelus tentat: quo non crudelius vllum
Legimus a prima nascentis origine mundi.
Viuentum grauidas matrum secat ensibus aluos
Immatura trahens stygijs quę destinet aris.
Pignora. funestos docuit Proserpina rit⁹
Inuida crescentis fidei successibus omnem
Hęresibus sanctam legem Tritonia Pallas
Implicat: ⁊ veris fucat mendacia dictis
Mixta choris iuuenum venus illecebrosa repugnat
Virginibus sacris: moresq; irridet honestos
It veneri Bromius comes: ⁊ Silenus: ⁊ ipse
Castra Mimallonię vino redolentia Bacchę
Atq; dioneos furtim per tecta liquores.
Iam sine pampineis thyrsis ⁊ lyncibus euan
Mittit: ⁊ occultos accendit in ędibus ignes
Inuoluebat opum studijs Saturnia Iuno
Corda virum gemmis: fuluiq; numismatis aura
Merce peregrina: tunicis ardentibus ostro.
Sollicitans animos hominū Priuat⁹ olympo

Phebus ꝛ ignifero curru. pice nigrior atra
Versus in ethiopem. fidibus spoliatus: et arcu
Daphnea sine fronde miser per moenia noctu
Ibat ꝛ ablatum virus pythone perempto
Quod magnus seruabat onyx spargebat in ipsos.
Nobilium thalamos: quo corda imbuta malignis.
Artibus armabant animos. hinc orta libido.
Imperij: ꝛ curis rabies accensa superbis
Regnandi cupidos facile in scelus omne trahebas
Talibus addictos operis Cyllenius vrget.
Ad moesti iouis ire domos memphitica regna
¶ Est locus ęgypti bifido qua flumine Nilus.
Delta facit: Nilus cuius coelestis origo.
Regna per ęthiopum fugiens orientis ab hortis
Ingreditur pharios septena per hostia fluctus
Non procul est styx atra palus: vbi condidit Io
Inachis iuenntum fratrem Typhonis Osirim.
Aedita non procul est in collibus ora supinis.
Pyramidum regio: quarum preciosior orta
Dicitur a Rhodope. cuius prestantia formę.
Tot congessit opes vt nobilitate sepulchri
Vicerit ꝛ reges ipsos. Hic Iuppiter olim
Clarus ꝛ ignipotens. posito modo fulmine pauper:
Squalidus ꝛ torua demissus lumina fronte.
Demonas aduectos angusto suscipit antro
Atq; sub exesa scabri testudine saxi
Consedere solo: Tunc sic est iuppiter orsus
Numina que toto terrę regnastis in orbe.
Non satis est nostro quod nos Galileus honore
Exuit in tantas ausus prorumpere fraudes

Non satis est: pueris etiam contemnimur omnes
Nos impune premunt: in nos conuicia iactant
Caupones: mimicqꝫ leues: scurreqꝫ loquaces.
Falsidicosqꝫ vocant Ergo hęc indigna feremus
Nec totiens lęsi semel vlciscemur: inertes
Sic sumus vt viuos nos non intelligat hostis
Nos perijsse putant: defunctaqꝫ numina vita.
Vulgus ait Tempus veniet cum turbine tāto
Christigenas asię regnis libyęqꝫ fugatos
Jnuoluam: properate dies. velociter anni
Currite. ferte cito Machometia tempora cursu.
Interea mentes alijs solabimur ęgras.
Supplicijs. Vna nostras in virgine vires
Experiamur. erit nostri reuerentia forsan
Maior ab exemplo tali Catharina superbo.
Nostra supercilio damnant simulchra: deosqꝫ
Jmpia subsannat: vultuqꝫ elata superbo
Non venerem non Junonem non Pallada non me
Tanta est impietas minimo dignatur honore
Juppiter hęc. magno socij fremuere tumultu
Exiliunt. irę furiarum incendia surgunt
Et furor ignitis oculis ⁊ fronte minaci.
Excandescit: vti rapidis cum ferrea flammis
Lamina cyclopum excoquitur flagrante camino
Juppiter vt vidit grauibus commota querelis
Numina sic iterum sumptis sermonibus inquit
O Soboles iucunda mihi plutonia coniunx
Persephone quando miseri te cura parentis.
Sollicitat cito tartareas descende sub vmbras
Plutonemqꝫ roges vnam mihi mittat herinnem

De beata Catharī.

Tisiphonen: aut Alecto: diramue Megęram:
I pete nata virum: grauibusqȝ obnitere verbis.
Scis quibus ille modis possit quo ve ordine flecti
Sic pater: hęc responsa dedit Proserpina patri.
O pater. heu frustra furias in tale vocamus.
Obsequium: poscit furias sibi Tartarus omnes
Nec satis officio faciunt. vis prima Neronem
Vix Deciuz fratremqȝ Titi execrabile sancta
De radice genus colubris ⁊ verbere duro
Corripit. indomitę pugnant cum manibus vmbrę
Vociferant altum lateqȝ incendia iactant
Tantus in igne dolor: tanta impacientia flammę
Namqȝ ea gentiles animas in tartara iactans
Non sinit alterna requie mitescere poenam.
Et modo romanis thalamos stratumqȝ duobus
Regibus imperij qui disposuere labores
In medijs Cocyti vndis componit: ⁊ altum
Fugit humi puteos. quantum marpesia cautes.
Ingenti vix mole nouem descenderet annis
Altera iudęos recutitęqȝ improba gentis:
Semina: que postqȝ lętali vulnere Christum
Abstulit antiqua ne quicqȝ lege superbit
Curat: ⁊ ardentes mergit phlegethontis in vndas
Sepius Herodes geminos natumqȝ patremqȝ
Cędit: ⁊ insertat candens in guttura ferrum.
Tercia Christigenas odijs infensa cruentis.
In vada prępruptę celso de vertice rupis
Pręcipites Acherontis agit: versosqȝ per amnez.
Luctificum trahit hamato per saxa tridente
Et iacet in flammas: que deficientia nunqȝ.

Sulfura depascunt. fumoq; inuoluit ⁊ igne:
Sed quid opus pater hic furijs: ego iussa capessam
Fare. patris non est fas dissimulare dolorem.
Uade ait ardentes quando Maxentius aras
Consulit imperij cupidus sub nocte silenti
Hec responsa dato. Asilum pete: sacra deorum
Restitue: ⁊ tanta tibi pro pietate coronam
Accipe: ⁊ insignem fulgenti myrice clauum.
Sic ait: ⁊ nate pater inclinatus ad ora
Permulcensq; caput dextra dedit oscula fronti
Persephone mandata facit: coruiq; figuram
Induit: ⁊ tranans auras pernicibus alis
Preterit Hāmonis templū admirabile quondam.
Quā Iouis imperium maiestatemq; colebant
Terrigene: a libycis quod nomina traxit harenis.
Iāq; tenet Syrtes: facit hic breuis vnda vadosū
Aequor: ⁊ a ratibus magnis imperuia Tethys.
Transuolat Inarimen eterno ardore coruscam
Que premit ingentem saxosa mole Tiphoeum
Iam tenet italie littus: lauiniaq; arua.
Intrat ad vrbanos strepitus. celsaq; resedit
Tarpei super arce Iouis: populūq; patresq;
Et tria despiciens fora post delubra tonantis
Solis ad exortum Rome decora alta superbe.
O caput o florens terreni gloria mundi
Dixit vt excelso tetigisti vertice coelum
Indigetes oblita tuos geniosq; laresq;
Atq; Iouem ⁊ natos demens ad inania Christi
Tam cito degeneras documenta fidemq; nefandā
Sic ait: ⁊ Petrum quater execrata columnam

De beata Cathari.

Traiani quę iuncta foro supereminet vrbi
Inuolat. & coruus iam desinit esse breuemque
Se trahit in nebulam: & Maxentia tecta subintrat
Nox erat: & phoebe gelidis argentea bigis
Collis Auentini summo de vertice tollens.
Cornua lustrabat radijs pallentibus vrbem.
Impius ad magicas rediit Maxentius artes
Combustique affert cineres infantis ad aram.
Consulit exta: vocat manes: & numina lethes
Macta vias faciles & idonea tempora fraudi.
Persephone commenta sagax insibilat aura.
Pertenui. fibrasque mouens foelicia signa:
Fingit: & inuoluit regis caput igne corusco
Subridens: alacri saliunt precordia plausu.
Principis: & totam trahit inter gaudia noctē
Iam parat ire viam pelago: iam concipit omnē
Trinacriam: creteque domos: Cyprumque Rhodūque.
Qua zephyrus impulsus eat: qua classe latina
Vectus Alexandri monstratā annauiget vrbem.
Egregios prima comites de pube quiritum
Diligit: & fulget tyrijs aurata iuuentus
Vestibus. quorum rutilant segmenta lapillis
Et vagina sinu gladios hiacynthina pulchro
Claudit: & argentum capulis effulget eburnis.
Septima consurgens roseis aurora capillis.
Oceani pulchrum caput extollebat ab vndis
Cum iam compositis ratibus ventoque secundo
Littore ab Ausonio soluens Pelusia tendit
Hostia: & illustres pompeis funere campos.
Persephone volat añ: fretum spumantibus vndis

Liberat: ⁊ placido facilem facit ęquore cursum
Non scyticus boreas illis nō aphricus Auster
Non oriens Eurus potuit spirare diebus
Vix sua sub leni crispabat tergora pontus
Applaudens zephyro. ⁊ sceleri se accommodat ęquor
Optimus interea mentis deus auctor honestę.
Atq; pudicicię custos ne regia virgo
Circumuenta dolis subito labatur ab alto
Pręmonet: ⁊ celeri tradidit mandata ministro
Ille per immensos coeli glacialis ab ortu.
Labitur anfractus: penetransq; per aurea tauri.
Cornua Pleiadū flammas restringit: ⁊ ipsos
Preterit Errones septē triuieq; sub orbe.
Accipit exiles raris ex ignibus artus.
¶ Regia progenies cultu redimita pudico
Inter socraticos ⁊ quos academia quondam
Stoaq; cecropijs libros de fontibus hausit
Clausa latet modico pietę testudinis antro
Atq; voluminibus legum stipata duarum.
Abstrusos animo sensus voluebat: ⁊ acris.
Ingenij vegetas acies figebat in omne
Quod tenebris enigma latet. mysteria miris
Inuelata modis visu penetrabat acuto.
Quicquid ad ornatum fidei exemplaria sanctę
Gręca ferunt animo vigili condebat: ⁊ omnem
Assidue frugem studij quasi fertilis agri
Primitias quasi collectum de sordibus aurum.
Et quasi fulgentes Gāgis de puluere gemmas.
Rasaq; Panchei duro de cortice thura
Roboris: ⁊ pinguem torto de caudice mirrham

Ad Christi delubra ferens Cape summe deorum
Munera dicebat: primę cape dona iuuentę
Quę tibi per sterileis apis hęc tua colligit agros
Primus Abel pingui coluit tua numina sacro
Melchisedech panum calathos ⁊ cymbia Bacchi
Obtulit: Habraamius dulcem sua gaudia natum
At nos syncere tibi virginitatis honores
Collecto scꝫ pia de sedulitate legendi
Offerimus flores: nostra hęc tibi munera sunto
Regia dum tales voluit sub pectore curas
Et fugiens animo terras coelestia virgo
Cogitat ecce nouę lucis micat igneus ardor
Atqꝫ repercusso paries splendore coruscat
Auratę micuere trabes: micuere columnę
Et subitis visum flammis ardere lacunar
Nuncius emisso nitidis e nubibus ore
Regia progenies dixit. quia concipis alto
Corde deum concessa tibi consortia diuum
Pone metum: secura meas intellige voces
Ille ego qui Marię sanctas orator ad aures
Ante fui: tibi de summo modo mittor olympo
Nam tibi post illam primi debentur honores
Inter virgineas acies albentia castra
Scis veteres odio lucis studioqꝫ malignę
Mentis ⁊ imperij varieqꝫ libidine laudis
Dissentire deos christo: ⁊ molimine magno
In mores certare bonos: nec posse nitorem
Ferre pudicicię: Clymenes corruptor Apollo
Pressit Aristei matrem: nymphamqꝫ Dionez
Juppiter Europam. Danaem. Asopida. Ledaz

Atq; Lycaonidem: Maiam Bacchiq; parentem
Falcifer oceani natam. Minoida Bacchus
Persephonem Pluto rapuit: simoentis ad amnē
Congreditur Venus Anchisę. Tetidosq; cubile
Pelleus incestat. rector neptunus aquarum
Phorcida. Dedalidem fraudis furumq; magister
Mercurius Venerem Mauors: et pallada frater.
Polluit Endimyon vultu. Pan vellere lunam
Jasius Cererem. Nulla est sine labe deorum
Progenies: nisi forte suum quę plangit Osirim
Jnachis arguto pellex iunonia sistro
Te tibi virginitas istis odiosa parauit.
Insidias. ideo te longinqua a Tibridis vrbe.
Et coniurata descendunt prelia Memphi
Nulla sub indigno virtus est principe tuta
Nulla sub incesto castis est gloria rege
Nam vitijs probitas semper contraria pacē
Nescit et hostiles dextra leuaq; cateruas
Sustinet. illatosq; parat se semper ad ictus
Jn virtute labor. sed in ipso certa labore
Dona fit ex operis merces. eterna resurgit
De sudore quies: et de moerore voluptas.
Non habet ex omni numero plebisq; patrumq;
Victricem nisi qui potuit certare coronam
Et multis certare datum: sed vincere paucis
Atq; coronari et celebres vectare triumphos
Quare age surgentes audaci naue procellas
Rumpe. per aduersos aperi tua carbasa fluctus
Nec stantes horresce notos nec murmura ponti
Jrato te crede mari proramq; patentes.

Ad coeli converte vias. regit ipse per vndas.
Temonem velumq; deus: puppemq; tenebit
Nec sinet in scopulos fragilem tranare carinam
Semper olympiaca terram speculatur ab arce
Et quoscunq; operi vidit se accingere sancto.
Numine presenti deus adiuuat. odit inertes
Pugnam inuade: deo nihil aspirante timendum
Nuncius hec humili facundia virginis ore.
Sic responsa dedit vobis ego numina grates
Non si vel totidem linguis quot dicitur Argus
Luminibus vidisse loquar: persoluere possim
Omnia vos homini vitamq; alimētaq; vite
Uos datis: et coeli vos inspiratis amorem
Blandiciisq; rudes ad contemplanda leuatis
Astra animos: et opes vestras monstratis in ipsis
Ignibus et coeli ornatu mundiq; decore
Perpetuo: nostre ne forte libidine mentes
Se lutea immergāt nequeātq; attollere frontem.
Ad coeleste bonum: nostre vos cura salutis
Sollicitat: nec nostra diu durare potestis.
Damna pati: veniamq; datis peccantibus vltro
Me prope lactentem charisq; parentibus orbam
Ante puellaris q̄ vos agnosceret etas.
Cum neq; fabam adhuc vos suscepistis alendam.
Propterea nunq̄ diuis ego thura piandis
Ulla dedi: nunq̄ fumantia vidimus exta.
Sola dei mihi cura satis. meq; tempore ab illo
Uirginitas adiecta deo.: votisq; vocata
Palma triumphalis pugne: qua sanguine fuso
Testificata thronum christi super astra venirem.

Miscererq; choris superum: sedemq; beatam
Aetherea sortita domo regna illa viderem
Aeternis congesta bonis: visuq; tuerer
Perspicuo quod certa fides sed nubila monstrat
Est amor iste furor: quo tempore saucia longo.
Nectar ⁊ ambrosiam sitio: tantusq; medullis
Ardor inest: tantus coeli calor ossibus hesit
Ut mors nulla queat mihi formidanda videri
Sz iucunda magis. Cur non quę pertulit Agnes
Ipsa feram: cur non Agathes imitabile fatum.
Lucia cuius erat: neq; mens neq; fortior ętas
Vicit. ⁊ istarum foelix Trinacria palmas
Vidit: Anastasię tellus romana triumphis
Gaudet: ad istarum laudes ⁊ premia curro
Tu modo qui coelo fueris divine minister
Hęc offer mea vota deo: si faverit omne
Dulce mihi certamen erit: pugnamq; diemq;
Arbitrio legat ipse suo: sic fata nitentes
Vertit humi assurgens oculos Se nuncius albā
Colligit in nubem. sparsisq; per atria succis
Ambrosię: dulci repetivit sydera cantu
Jam vada Carpathię sulcans Maxentius unde
Fittus Alexandri ⁊ phariam procul aspicit arcem
Atq; ait o magni salue pars tercia mundi.
Aphrica: romanam fausto precor omine classem.
Aspice: ⁊ auspicijs divum mea vota tuorum.
Prospera sint: saluete dei saluete penates
Indigenę: quos relligio longeua parentuz
Excoluit. sacros venio laturus honores.
Sancta sequor mandata Jovis: ritusq; reporto

De beata Catha.

Diuinos ad templa deum: dum talia fatur
Preuolet ad portum remis ventoq; secundo
Cymba leuis: volucrem cursu que vinceret eurum
Summaq; vix recto fugiens mouet ęquora lapsu
Fama per ęgyptum pretentaq; littora ponto
Nunciat aduenisse rates ex vrbe latina.
Aduectumq; freto romani regis alumnum
Cuncta magistratus lucem posuere per illam
Publica: Pellei priuata negocia ciues
Festa dies agitur: nitidis vrbana iuuentus
Vestibus. ⁊ multo testantur gaudia cultu
Turba coit: pictis oneratur puppibus ęquor
Murice vela rubent: radiant amplustria cocco.
Ducitur elato gradiens Maxentius ore.
Splendidus ⁊ gemmis ⁊ multo lucidus auro
Ausonij libyciq; simul glomerantur vtrinq;.
Sistra sonant. altis lucent in turribus ignes
Moenia fronde virent: ⁊ odoro gramine portę
Altera lux ortum Casij de vertice summo
Extulerat solem: cum rex iam squallida multo
Templa situ iubet ornari: veterisq; per aras.
Purpureos spargi flores: ⁊ rite parari
Danda Ecatumbęo quę sunt animalia sacro
Christigenę soliti crudelis pręda esse tyrannis
Contremuere metu: ⁊ multi petiere Syenem
Thebeosq; lares. ⁊ Cyrenaica regna
Aethiopumq; domos ⁊ littora gentis Erembę.
Sicut vbi mites aquilam videre columbę
Nare per aereos tractus: nec pinguia rura
Nec placidę retinent epulę. timor omnia vincit

Pars latet vmbroso saltu. pars alta volatu.
Tecta petit. pars montanis caua saxa latebris.
Et pennis percussa sonat pernicibus aura
Tunc est coepta coli regio deserta: solumq;
Solibus exustum assiduis: ꝛ rura venenis
Inclyta: ꝛ arentes terrę sitientis harenę
Soliuagus vastam petijt tum Paulus eremuz
Hispidus ꝛ fuluę tectus velamine palmę
Cuius ad ignotas veniens Antonius ędes
Incipit in satyros. mox flebile corpus amici
Condidit. ꝛ siccis vitam traduxit in aruis
Inter harenicolas colubros ꝛ sęua leonum
Semina: graminibus vescens ꝛ fluminis vnda
Templa coronantur sertis: et funibus actis
Barbara suspendunt aulęa sub abside curua
Pinguia mittuntur docti per rura ministri
Quę vicina bibunt piscosi flumina Nili
Atq; papyriferę dulcem Tritonidis vndam
Et qua se viridi Mareotis harundine cingit.
Adducant delecta boum qui corpora centum
Interea cultros paterasq; ꝛ thura sacerdos
Expedit ꝛ sacras longo locat ordine vestes:
Ante ea neglectus meliori pascitur Apis
Gramine: ꝛ extento iacet ad pręsepia ventre.
Iamq; dies solemnis adest. mugitibus aurę
Per fora perq; vias vrbis per compita clamant
Aera crepant: clangore tubę complentur acuto
Consequitur: vulgi strepitus turbęq; frequentis.
Murmur: ꝛ inflato resonat caua tibia buxo
Clarus ad illustres graditur Maxentius aras

Et circum pellęa micat romanaqꝫ pubes:
Angelicas alto voce sub corde volutans
Costis. adesse videt speratę tempora pugnę
Et q̃q̃ꝫ immota maneat sententia mente
Atqꝫ adamantęis vinclis frenata libido
Inuita ratione scelus non audeat vllum
Ora tamen meditans duri furibunda tyranni.
Atqꝫ graues poenas horret seu saxea moles
Pulsa fretum ⁊ circum salientibus ęquoris vndis
Vapulat atqꝫ tremit. sed non vestigia mutat
Dumqꝫ animus tanto curarum impellitur ęstu
Non procul ecce duę vultu incessuqꝫ verendo
Foeminęę species adsunt: quarum vna Cybelli
Persimilis turrita caput stellataqꝫ frontem.
Igneus ore color possit qui pana referre
Per fora peruolitant nebulę. gyroqꝫ volucres
Aereo ludunt ⁊ versiculoribus alis
Aequora venter habet: picasqꝫ per ęquora puppes
Squammiferiqꝫ gregis flexis per cęrula caudis
Arrectisqꝫ natant pinnis: ludoqꝫ fugaci
Per scopulos ⁊ saxa volant viridemqꝫ per algā.
Inferius campi herbosi: curuataqꝫ ripis
Flumina ⁊ excelsi nemorosa cacumina montes
Verticę inequali: pecudes humanaqꝫ tecta
Atqꝫ per incultus saltus atqꝫ inuia rura
Auriti lepores ⁊ flexis cornibus errant
Dorcades: ⁊ timidi damę ramosaqꝫ cerui
Cornua tollentes vacuis spaciantur in agris
Hęc rerum natura parens: que virginis ora.
Dulcibus amplectens vlnis Quid mergeris inquit

Carmina

Filia tot curis ⁊ sollicitudine tanta
Contemplare meum decus ⁊ mea maxĩa regna:
Sanctaqꝫ de nostris opibus velut ante solebas
Expulsis animo curis solatia carpe
Terra fretum: nubes: flammę versatile coelum
Cuncta meis subsunt regnis. ego cuncta guberno.
Elige de tantis aliquid quod mulceat ęgram
Quid tuus hic moeror sibi vult quid. dulcia miris
Pallent ora modis ⁊ quo tua forma recessit.
Pone deum curas: diui sua sidera seruent.
Ambrosia viuunt: ⁊ delectentur olympo.
Terra subest homini: terrena negocia tracta:
Nec fines frustra humanos excedere tenta
Tu ne potes volucrum per iter trannare: sub vndis
Degere: ⁊ obscuris inter delphines in antris
Sirenes vbi sunt ⁊ inertia corpora phocę
Ut tibi per spelęa maris per lustra ferarum.
Sic quoqꝫ per coelos inter consortia diuum.
Legibus ęternis vita hospitiumqꝫ negatur
Nec fas est homini coelum sperare. deorum
Regna cupis: sedemqꝫ tibi promittis olympi
Cum neqꝫ brutorum latebris assuescere possit
Omnia limitibus certis ego sola diremi
Quos transire nefas. ea vota superflua pone
Sit tibi cura decor. tua sit tibi cura venustas
Ingenio condita meo dum fingere tento
Calliopes oculos: ⁊ virginis ora Medusę
Utere delicijs. ⁊ ne contemne iuuentam
Nec te finge deam. sed te mortalibus ęqua
Sic natura parens tristem solata puellam.

Altera quę talis paulum contata loquelas:
Hauserat ꝛ vafro gressum suspenderat astu
Affuit. Aurati crines. frons lactea: fulgent.
Lucifero similes oculi: rubicunda colorat
Lactentes aurora genas: per eburnea colla.
Cęsaries emissa fluit: toga cetera vestit.
Aurea quę tracto verrebat syrmate campum
Coelestis nitet ore decor. sparguntur odores
Ambrosij crediq́ȝ nequit mortalis in illa
Spiritus. aut numen vel non sine numine imago.
Textus inauratę chlamidi descensus ab astris
Prolis olympiacę: stygios ingressus ad amnes.
Ignea linguarum species: qua spiritus ingens
Intonuit super ora virum. montisq́ȝ relicto
Vertice sydereaȝ christus remeabat in arcem
Victor: ꝛ euulsę coeco Plutonis ab antro
Patrum animę niueis indutę nubibus ibant
Aera per liquidum: terram predatus ꝛ Orcum
Rex superum tali repetebat regna triumpho
Gratia nomen habet. cuius prestantia formę
Naturę exemplo visa obscurare decorem
Nō aliter q̄ȝ sol maiori sydera luce
Umbrat: ꝛ exoriens alios exterminat ignes
Hęc igitur sic orsa loqui Quid virginis altum
Deijcis in terras animum natura superbo
Coeca supercilio: rerum te insana parentem
Dicis. ꝛ ignoras a quo tua venit origo.
Nec nosti genus ipsa tuum. tua signa sequuta
Nicomachi proles stellis Erymāthidos vrsę
Nauigat amissis: ꝛ naufraga sępius arctas

Carmina

Flante procelloso Borea Symplegadas intrat
Namqȝ aliud vitę genus immortalis olympo
Noluit esse homini: sed nec te credidit ortam.
Nec me vidit inops lucis. mutabile corpus
Contemplata deum sicco pertransijt ore
Auspicijs hanc vsqȝ tuis peruenit ad oram
Hic sua sopito detraxit carbasa vento.
Dic vbi sint nostri comites: primęuaqȝ christi
Castra: triumphalesqȝ viri: qui sanguine claras
Emisere animas: ⁊ qui vicere tyrannos
Subiecere deo populos: tibi sola reliqui
Corpora ⁊ immundos cineres ⁊ tabida membra.
Ipsa coronatas coelesti lumine mentes
In sublime tuli. Quare iam desine nugis
Talibus illustres animos inuoluere cęca
Nube tuę noctis. versis ita fata recessit.
Passibus: at plutei lato natura sub orbe
Virginis in thalamo fertur liquisse pauorem
Cuius vt agnouit fraudes abscondit amorem
Gratia discendens eius qui frangeret omne
Virus. ⁊ auxilia coeptis ingentibus esset
Protulit ora pauor gelidę sub imagine mortis
Pallidus ⁊ curuo contractus pectora dorso
Coecus: ⁊ elinguis: trepidus: vix ossibus hęrens
Dentibus exertis trunca deformia nare
Ora gerens: ⁊ crure labans: ⁊ frigore torpens.
Cuius ⁊ horrificam effigiem stygiumqȝ colorem
Et testudineos virgo perterrita gressus
Vidit ab aspectu monstri conuersa recondit.
Lumina: ⁊ admoto texit velamine frontem

Tum validis ardens animis alacriqꝫ iuuenta
Strenuus ⁊ grato pretendens ore pudorem
Virgineumqꝫ pietatisqꝫ ferens in pectore flammas
In medium prorupit amor: cornumqꝫ repertam
Corripit: ⁊ monstri repetito verbere terga.
Pulsa. ⁊ iniectis agit extra limina plantis
Vociferans: ⁊ fuste petens caput ora manusqꝫ
Non secus ac fertur si vera est fabula quondam
Infernum domuisse canem Tyrinthius heros
Calcitrat ⁊ manibus tensis auertere cornum
Nititur ⁊ faciem monstrum defendere ab ictu
Acrius instat amor: tetroqꝫ in puluere versum
Execrat indignans: limoqꝫ infigit aquoso.
Membraqꝫ coenoso sepelit moribunda sepulchro

¶ Secundę Parthenices Liber scđs

l Aetior ⁊ pulsa victrix formidine virgo
Ocyus ad templum famulis parat ire vocatis
Nec mora. festinant omnes ⁊ sedula nutrix
Iam longęua ligat crines ⁊ virginis ora
Pallida nocturnę fumoqꝫ afflata lucernę
Materna pietate leuat: celeresqꝫ ministrę
Sepositas vestes adhibent: tyriumqꝫ ruborem
Induit: argento limbus circumdatur albo
Et caput aurato nitidum vestitur amictu.
Iam delubra subit lucent ardoribus arę
Mugitu caua tecta sonant. strepit vndiqꝫ murmur
Plebis ⁊ astantum: Solio Maxentius alto
Gestit: ⁊ elato turbam circumspicit ore.
Regia progenies medium progressa per agmen
Mox oculos in se populi conuertit euntem:

Carmina

Mirantur ceduntq; via: pellęa iuuentus
Nomina romanis eius patriamq; domumq;
Auribus admoti narrant tenuiq; susurro
Illa mouens gestu pectus faciemq; venusto.
Scandit: & intrepido premit alta sedilia gressu
Et vicina trucem sic est affata tyrannum
Me tibi Maxenti solitam preferre salutem
Admonuit regalis apex: summusq; paternę.
Maiestatis honor: pietas violata repugnat.
Nam colis hęc simulchra deo peritura relicto
Qui tibi solus opes tantas romanaq; patri.
Regna dedit: fecitq; maris terręq; potentem.
Nec fuit istius tanti tibi muneris auctor.
Jupiter Aegiochus tretęo pastus in antro
Mortalis quondam vitę modo lumine functus.
Sed neq; post Petri vocem documentaq; pauli.
Roma deum nescire potest: sciuere philippi
Est pater & natus: quos funere sustulit antro
Illa hominum suprema lues grauiore ruina
Raptus ad interitum Decius: millesimus vrbis
Annus erat. Tum Roma suos solemniter ortus
Egit. & accepto celebrauit festa tonanti
Tunc fuit imperij Christo sacrata potestas:
Et tandem sub iura dei translata: piamq;.
Tunc primum sortita fidem: tunc pulsa deorum.
Vana superstitio Romani a limine regis
Non satis est quod mille Joui seruiuerit annos
Et phlegethontęis sese subiecerit vmbris
Gens longo romana iugo. tuleritq; superbum
Imperium stygię gentis noctisq; profunde.

De beata Catha.

Nubila Nunc iterum iuuat ad damnata reuerti
Sacra deum parere putasse prestantius Orcho
Quam superis; diuina pudent mandata vereri
Delectant inferna magis, nunc tartara gaudent
Nunc furię exultant: posita nunc Cerberus ira
Motibus alludit caudę, nunc pectore toto
Dulcia ceruleus carpit solatia Pluto
At superum corda ęgra gemunt: humanaqz damna
Pallida mutato deplorant numina vultu.
Conqueritur mater natum sparsisse cruorem
Innocuum frustra, passum tot vulnera frustra
Desine Maxenti superos offendere tanta
Impietate: Scelus Rex o romane quod audes
Supplicijs dignum ęternis Ixionis orbem
Tantaleamqz sitim: Ticij tormenta: labores
Sisyphios: ipsi quibus hęc noua sacra litantur
Jam tibi decernunt stygij tua numina manes.
Finge tamen non esse scelus dementia saltem.
Bistonio ridenda seni Cur cęde cruentas
Cur tantis delubra boum mugitibus imples
Tu ne deum tali credis placare tumultu
Tu ne Jouem fortasse putas reuocare sepulchro
Cantibus his Quę te coepit vecordia nate
Cęsaris vt fieri credas boue numina cęso
Vitia: te miserum falsis oracula ludunt.
Carminibus, non hac emitur romana potestas
Religione: pium Christi clementia regem
Hęc ad sceptra vocat: mundas qui sancta per aras
Dona ferat, qui relliquias iouis atqz deorum.
Conterat: ⁊ pulsis noua suscitet orgia bobus

Carmina

Quid templi molem hanc magnam miraris ⁊ arcus.
A tellure procul tanto se attollere flexu.
Hęc omnium fecere manus. magis aspice mundum
Hoc opus immortale dei: Tua numina gaudent
Bobus: at immensi verus dominator olympi
Justicia pietate fide. quas Juppiter odit
Dona deum magis ista iuuant. sine cęde litandum est
Sic ait: ille magis vultum q̃ verba loquentis
Admiratus agi iubet ad regalia tecta.
Seruariq; locis intra penetralia clausis
Mente scelus duplex agitans temerare pudorem
Et violare fidem. pacis iam foedere fracto.
Belli feruor adest: dant pugnę classica signum
Persephone regem stimulis irritat. ⁊ acres
Cum venere accendit circum precordia flammas
Vritur impatiens coeci Maxentius ignis.
Mens fugit a sacris: ⁊ amata ab imagine raptus
Figit humi frontem ⁊ curis immergitur altis
Absentemq; animo videt alloquiturq; puellam
Et furit. vt quotiens lętali saucia telo
Cerua per ideos querit medicamina saltus
Dictamiq; comam viridem: quę vulnere ferrum
Mansa fuget. diramq; auertat corpore pestem
Cincta satellitibus tali nil territa casu
Ducitur: ⁊ dominę sequitur vestigia nutrix
Perq; vias vrbis perq; omnia compita clamans.
Reddite. quo mitem dominam crudelibus armis.
Protrahitis: nutrix ego sum. cunabula prima.
Ipsa gubernaui. nostris adoleuit in vlnis
Vbera prima dedi: dulcem mihi reddita natam.

Quam mihi vix bimam materiam proxima morti
Tradidit ⁊ lachrymans erit hęc tibi filia dixit
Reddidit nutrici dominam: vel pignora matri
Verte tuos in me vultus o nata: tuamque
Altricem conuersa vide. nihil esse solebat
Me sine dulce tibi: nostros oblita labores.
Non audis lamenta parum nec lumina flectens.
Lumina quę tantum Costus quę mater amabat
Lumina sancta domus solatia magna relictę
Tu ne putas sine te caput hoc ⁊ anilia membra
Posse diu superesse: simul moriamur vt vna:
Viximus. ⁊ tumulo pariter condamur eodem.
Flebat vt inuadi cernens a vulture nidos.
Lactentes imbellis olor. predator aduncis
Vnguibus ⁊ duro discerpit viscera rostro.
Flet pater: ⁊ viridi queritur proiectus in silua
Iamque propinquabat tectis. cum regia virgo
Lumine clementer verso charissima nutrix
Dixit abi: solare domum. sociasque soluta.
Non ego sum lumen post hac visura paternum
Euocor ad superos. vos ⁊ terrena valete
Hospicia. obsequiis inopum dodrante relicto
Partibus ęquatis mihi vos succedere mando
Sic abiens fatur luctu domus omnis acerbo
Soluitur: ⁊ moesto pallet vicinia corde
Luget in exhausto lachrymarum flumine nutrix.
Anxia ⁊ immotis manet ipso in limine plantis
Crudelemque vocat regem ⁊ crudelia tecta
Diripiunt aulęa nurus: tristesque ministri
Ferrea conuoluunt bifores ad lumina valuas:

Carmina

Deserte signa atra domus. suspiria totis
Aedibus alta sonant: eger tenet omnia moeror:
Interea sancto metuens Catharina pudori
Atqꝫ sciens quali regum impetuosa libido
Ferueat affectu tali prece numina pulsat
Sancte pater sancti genitor castissime nati
Cernis vt ab rupto lupus insidiatur ouili.
Hanc extorsit ouem coecoqꝫ incluserit antro
Iamqꝫ adeat: iamqꝫ inuadet Ioue plenus: et omne
Attentare nefas abiget Venus atqꝫ Cupido
Nil superest opis humane: via clausa saluti
Vndiqꝫ terrene. tua sola potētia nullis
Clauditur obijcibus: nostro succurre dolori
Atqꝫ pudicicie vento rege vela secūdo
Audijt orantem coeli regina puellam
Et si qualis erat primi post tempora partus
Obtulit: infantem niueis complexa lacertis:
Tecta sinum bisso gradiens in vestibus albis
Et croceum capiti serum de vellere tegmen
Quod viridi premitur strophio. cum virgine fatur
Plena venustatis procera iuuencula virgo
Stant vtrinqꝫ leues anime: quas Iride vestit.
Multicolor nubes: pingitqꝫ simillima nostris
Oribus ora: pares decor imbuit aureus alas.
Et sic orsa loqui: tua me suspiria virgo
Deduxere polo: ne sollicitere: pudoris
Sum tutela tui. Sed quo secura quiescas
Tolle manum. sibi perpetuo te copulat infans
Connubio Christus: nurus es mea. pone timorem:
Sic ait: et fuluo digitum puer induit auro.

Quod moriens seruabat adhuc: quod clausa sepulchro
Immortale tenet diuini pignus amoris
Hic neqꝫ Gnosiace sequimur figmenta corone
Ulla nec in nostro tegimus mendacia versu
Uera sed amplectens rei miracula geste
Historiamqꝫ canens fidei monumenta reuoluo
Etiam turba deum sacris dimissa peractis
Cum celer Ausonia pelago delatus ab vrbe
Nunciat enarrat regi diademate patrem
Deposito regni sceptrum cessisse Galero
Lucanosqꝫ lares taciticꝫ silentia ruris
Et nemorum suaues vmbras: vbi mobilis aura
Temperat ardentem placitis afflatibus estum
Preposuisse graui imperio: et splendoribus vrbis
Aruaqꝫ et Alcinoi tutam legisse quietem
Atqꝫ per irriguos fontes et florida prata
Murice neglecto tristem oblectare senectam
Leticiam subitus dolor occupat. ora tyranni
Plumbeus inuoluit color: et patuere latentis
Ingentes animi fluctus seuiqꝫ dolores
His curis extructa Uenus: furor auctus et ira
Acri bile tumet nutritqꝫ in pectore virus
Persimilis pullo quidum insconsueta recusat
Frena pati. rodit morsu indignante lupatum
Post epulas largo paulum exhilaratus biaccho
Captiuam iubet adduci: spectacula mensis
Rex petulans lasciua volens prebere secundis
Illa solo fixis oculis vestigia lento
Tarda mouens gressu prono regi annuit ore.
Cuius vt effigiem claram videre decusqꝫ

Indolis egregię tenuere silentia cuncti
Et Triuiam vidisse putant aut ora Mineruę
Ad quam rex solio paucis ita fatur ab alto
Manedeum nostras tenuerunt orgia mentes
Nec potuere tuis adhiberi vocibus aures
Dic age nunc quando positis conuiuia curis
Leta voluptates animorum et gaudia poscunt:
Ede genus patriamq; tuam nomenq; paternum
Illa manum crucis instar agens sic incipit ore
Non ego iactandi studio primordia gentis
Clara meę referam titulosq; et nomina: quando
Rex Romane iubes: genus est illustre meorum
Maiores etenim sceptrum gessere: meaq;
Sunt reges in stirpe decem Lagus omnibus auctor
Primus Alexandri miles qui condidit vrbem.
Et quę regna vides: et Alexandrea vocauit
Moenia: post celebres pugnas Asięq; labores
Huc venit cum rege Lagus: Ptolomeus ab illo
Nascitur a vili proles generosa parente.
Sicut ab exigua descendit origine flumen
Maius. hic Aegipti Libyes Arabumq; potitus
Imperio quondam. mansitq; in stirpe nepotum
Ducentos quadraginta super nisi fallimur annos
Ast vbi Romanam superis extollere gentem
Et Libycas visum bellis ardentibus vrbes
Vertere mutati reges Tunc regia proles
Interijt. tunc arua meus vicina tenebat
Aethiopum campis atauus prefectus Erembis.
Dux animis armisq; potens. regiq; propinquus
Sanguine supremi vigilans custodia regni

De diua Catherina

Qui postq̄ sero audiuit sublata suorum
Sceptra dolens longę ęthiopum secessit ad vrbes
Et persepe pater reginę Candacis: illo
Contriuit ductore vagos Garamantes et acres
Massilum populos: Arabumq; per ęquora classem
Duxit: et Indorum spolijs remeauit onustus
Quartus ab hoc Costus genitor mihi doctus et ipse
Militiam. verum patrię telluris amore.
Ductus ad antiquos redijt cum prole penates
Argentiq; tulit secum graue pondus et auri.
Tandem huc aduectus tectum mercatur et agros
Atq; clientelis clarus famaq; parentum.
Primus in vrbe fuit. Romanaq; castra sequutus
Semper in ausonijs senuit fortissimus armis
Hinc genus ipse trabo patri nata vnica Costo
Et teneris tanti soboles ego sola supersum
Multa dies alios longęuaq; sustulit ętas
Hac est orta patrum soboles hac desinet vrbe
Sic genus et patriam nosti nomenq; paternum
At postq̄ vita functi cecidere parentes
Ne lasciua meam macularet inertia mentem
Ad studium duplex curas et pectora verti
Fonte salutares Christi suscepimus vndas
Et mea lustrali deus abstulit ora lauachro
Ipse vir ipse pater castum sacrauimus illi
Corpus: et elabens annis velocibus euum
Hec mihi prima salus. teneris me Costus ab annis
Tradidit eloquij studijs et misit ad vrbes
Cecropias. vidi Thebas Dirceaq; rura
Attica regna solū Pelopis Lacedemona clarā C

Legimus: et quondam bellis ac marte potentem
Atq; Therapneos saltus Helenęq; penates
Minoisq; domos: preruptaq; saxa Corinthi
Et Rhodon illustrem Phoebo statuaq; superbam
Marmorea: et Lyndi sacris atq; Herculis ara
Vidimus et Delphos Dodoneasq; columbas
Cortinam tripodas Phoebi Pythoniaq; arma
Cycladas et Traces Troianaq; vidimus arua
Atq; omnem Litij Graia rate legimus oram.
Littoris Ausonijs mox preceptoribus visa
Facta tuę gentis didici totumq; latinis
Viribus et bellis attritum ingentibus orbem
Regna Britannorum Germanorumq; superbam
Progeniem. scyticas Alpes hircanaq; longe
Littora: ⁊ Euphraten: Nabatheaq; rura: Syenem
Et lybicas arces, et quã iuga porrigit Atlas
Maximus inuasit Romanę gloria gentis
Cęsareos proceres et quarti secula regni
Atq; tot illatam crudeli vulnere mortem
Principibus legi mores et furta deorum
Et tandem nihil esse dies mutabilis qui
Dęmones esse deos et totum ambagibus orbem
Constat in errores ductum: nullamq; saluti
Esse viam nisi per Christi documenta fidemq;
Sic Arabum libri sic vult Iudęa vetustas
Sic quibus et vestri credunt cecinere Sybillę
Quo magis admiror vos qui terręq; marisq;
Regna gubernatis: quorum mutabile vulgus
Ducitur exemplo tam claro errore teneri
Et tanta simulachra deum ambitione tueri

Et statuas horum diuino extollere cultu
Quorum vita fuit scelerum sentina Quod Jo.
Nostra: quod Ichneumon: et quod latrator Anubis
Accipiter feles Bos Oxyrrhynchus et ibis.
Numen habet: taceo Martem Phoebūqꝫ Jouemqꝫ
Quorum tanta canunt vestri miracula vates
Hi stigios ideo metuunt iurare per amnes
Quos stygijs mersi stagnis altaqꝫ palude
Dant scelerum atroces iusto sub iudice poenas.
Veridicum vero Christum sine crimine cuius
Vita fuit nigro manes qui traxit ab orcho:
Qui coecas hominum mentes et lucis egena
Lumina restituit: siccisqꝫ liquentia plantis
Aequora calcauit: fugitis. reuocare memento
Rex romane pedem iusti trans limina lapsum.
Talibus orantem verbis mirata sedentum
Lecta cohors ciues Pharij proceresqꝫ Latini
Inspectusqꝫ magis sexus dicentis et etas
Illa etenim ter sena fuit supremaqꝫ bruma
Rex tamen implicitus diuorum ambagibus egre.
Dicta tulit. mandat vinclis et carcere claudi.
Affligiqꝫ cibo tenui. vix fluminis vnda
Vix simplex concessa Ceres. inclusa tenebris
Orat; et in magna versatur luce per vmbras
Sedula Persephone mendaces imagine sumpta
Pincerne Ichthyboli cui vox obscura procaxqꝫ
Ingenium tumide fauces: turgentia labra:
Diffuseqꝫ aures et nasi plurima moles
Signa viri excordis missaqꝫ furentis habens
Pes breuis: et grandes proceri corporis artus.

Angustumq; caput: frons multo obscura capillo.
Hic erat in magica regi comes vnicus arte
Fatur. ⁊ obscuris vocem de naribus haurit
Virginis vnius quid tanti pendimus ora
Rex romanę rudes inter facunda videri
Garrulitas indocta potest. nos prelia docti
Militiamq; sumus. si dimicet ense vel hasta
Nemo ex hac numero tali, fugiturus ab hoste est
Verum hoc non ferro bellum sub voce gerendū
Nemo est omnis homo: non oēs omnib⁹ artes
Collige finitimis claros ex vrbibus omnes
Rhetoras: ⁊ quibus est romanę copia linguę
Audiat hos mulier de relligione loquentes
Et pudeat carpsisse deos: explosa Dione
Aeneadum matri ⁊ nostro det thura Quirino
Se neget: impietas ferro plectetur et igne
Persephones omni placuit sententia mensę
Et simul e toto coetu laudata sedentum
Nam soliti ludos celebres inferre theatris
Talia romani curant spectacula ciues
Mittitur ad Solymos: ad Idumeos: ⁊ Erembos
Ad claram Zenone Cyprum: licet ęquora ventus
Tollat. ⁊ albentes veniant ad littora fluctus.
Regia contemnit leges ⁊ frena libido.
Mittitur ad Schedię campos Mendesiaq; arua
Hermopolisq; lares: ad aquosam Naucratis oram
Necropolim: ⁊ claram Menelai classe Canopum
Qui vocet eloquio insignes fandiq; peritos
Proemia victori statuit vasa aspera gemmis.
Aurea: purpuream vestem lustriq; coronam.

De beata Catha.

Interea cupidus regni Maxentius alto
Corde volutabat, Romam cupit ire per vndas
Nauigio celeri: patrieq; inuadere fines.
Sed picee nubes & hyems contraria nautis.
Impediunt cursus. Aquilo bacchatur: & Eurus
Importunus agit pluuias: freta concita clamant.
Nec spes vlla vie superest nisi vere reuerso
Nam q̄q̄ hybernis nōnunq̄ tuta diebus
Aequora sint dubio tamen inconstātia coelo.
Propterea inflatum rabies abscondita pectus.
Rodit. ab imperio exclusum dum se videt vndas
Execrat: & ventos & singula numina ponti.
Dorida q; & naias: cum matre palemona Glaucum
Prothea & oceanum cum coniuge. vela rates q;
Concitus in mitem parat eructare puellam
Conceptum virus: tacita q; incenditur ira
Non secus ac circumpositis bastilibus ardet.
Ceruleus serpens: & aperta fauce, venenum
Colligit: ignivomis q; oculis atq; auribus altis.
Sibilat. & tetram diffundit in aera pestem
Sic furit impatiens cesar iuuat ignibus ignes
Persephone. modo nycteridem mō nycticoracem.
Fingit. & hoc acri premitur Maxentius oestro.
Perdius & pernox. animum quoq; somnia vexant
Arduus coi mons est titanis ad ortum.
Mons Asie lybieq; tenens confinia iusta
Et quasi communis limes caput erigit altum
Assyrios arabes q; videns egyptiaq; arua.
Vertice de summo Casium dixere sepulchro
Romulide magni & celebriq; iouis inclytus ede

Huc oblectandę studio per littora mentis
Fertur equo, Cesar. triduoq3 in rupibus altis
Delituit magicis exercens carmina signis
Ichthybolusq3 comes. tenuiq3 abscondita nube
Persephone. et tacito profert mendacia risu
Interea coniunx vultu verbisq3 puelle
Capta moras non fert: sed mox absente marito
Opportuna videns data tempora nocte silenti
Cum duce Porphyrio qui prestantissimus armis
Cyrene prefectus erat: sed venerat illis.
Milite cum multo sacrum ad solemne diebus
Tendit ad horrentes obscuri carceris vmbras.
Et tenui densam superat vix lumine noctem:
Ignis: anus cornu clausum quem previa gestat
Hostia claudebant aditum tria ferrea magnis
Vectibus: et squallere situ locus ante solebat
Terrifico: nigra fornix caligine tinctus
Humidus: et nitrea paries lanugine candens
Marmoraq3 assiduum semper lachrymantia rorem
Et iam cardinibus primo de limine versis.
Impulit ignotus nares odor omnia vincens
Que reges vngenta Syri Persecq3 solebāt
Delicias inter gemmis includere et auro
Talia seu mallent proprios se ponere in vsus
Seu dare natarum muliebri scrinia mundo.
Mox rimis illustre iubar clarescere visum
Quod duplices abigat noctisq3 et carceris vmbras
Attoniti pressere pedes. et lumine tecto:
Auribus arrectis pendent. audire loquentes
Concentumq3 lyre exilem vocesq3 canentem

Pertenues visi. Rapte dulcedine mentes
Per longas immota moras vestigia figunt
Talia celestes animi solacia castis
Indulgere solent. terre contagia postq̄
Dedicere graui scelerum de turbine sanctam
Deducti ad requiem atq̄ silentia claustra:
Prolata mox luce fores reserantur. et ipsam.
Compedibus vinctam duris gelidaq̄ grauatam
Mole catenarum et grauia inter saxa iacentez
Ieiunam tremulamq̄ gelu videre puellam
Quod neq̄ Myrmidonum quisq̄ Dolopum ue nec ipse
Phalaris aut duri miles Busiridis ausit.
Non dio me deus stabula inter sęua minister
Hoc ferus infandi sceleris Maxentius auctor
Indignus qui viuat agit. Clementior ipso
Crudeli regina viro clarissima virgo
Dixit in has tenebras quę te fortuna redegit
Cur tali ęrumna tantoq̄ horrore sepulta es.
Quis tuus iste deus quis te tam tristia iussit
Vincla pati: Cur vis tenere miseranda iuuente
Perdere felices istis cruciatibus annos
Ad quam subridens oculis cum voce leuatis
Virgo ait infectę fulgenti murice vestes
Ante cadis rapidos ignes. patiuntur abenis
Quam celebres vsus habeant. regumq̄ ferantur
In thalamos. prius accensis fornacibus aurum
Soluitur in riuos et multo vapulat ictu
Quã gremio suaues epulas et vina capaci.
Accipiat: multo subiuguntur verbere farra
Ante fatigatis quam sint alimenta colonis

Mens humana sui sub inerti pondere pressa.
Carceris ⁊ terrę latitans in mole caduca
Non nisi per luctus ⁊ lamentabilis ęui.
Supplicia ęternos mundi sortitur honores.
Non aliter fecis lutę contagia possunt
Abradi: imbibitas sordes animoque receptas
Nę referant artes: nec te regina voluptas
Si veri tibi cura boni: si cura salutis
Perpetue fallat: blanda sub imagine semper.
Ingreditur. nardi succos vnguenta sapores
Mellifluos prefert vultuque applaudit amico.
Sed nihil est sine fraude: latent sub melle venena
Quę postque imprudens biberis fugit illa repente
Leta dolis: manet infixum sub pectore virus
Dic vbi nunc ille: quarum vulgata theatris
Crimina conculcant probitatem humanaque corda
Mortiferis abigunt studijs Briseis. Elisa
Phillis: et Oenone Sappho Chryseis: et Helle
Tyndaris. et mater Medeaque Pasiphaeque
Atque nec Cleopatra domus grave dedecus: omnes
Vt duxere breues foedis in sordibus annos.
Ad stygios venere lacus: terręque sub vmbras.
Forma voluptates et opes et gloria regni
Non valuere sequi dominas: post funera nulla est
Disparitas animis. nisi quam dum vescimur aura.
Disparitas morum inducit: si cernere fas sit
Aethereos regina lares et limina diuum
Occidet omnis amor vitę mortalis: ⁊ vltra.
Nulla dies posset curis abducere vanis
Altius afflatam diuino lumine mentem

Nec nisi per multos voluit deus esse labores
Ad sua regna viam: nec sidera segnibus offert
Sic nos ipse suo noster princepsque paterque
Admonet exemplo christus: qui brachia ferro
Transfigenda dedit: plantasque et pectus apertum.
Ipse videns hominem antiquis erroribus actum.
Immersumque altis tenebris non posse reuerti
Ad coelestis iter patrię: et simulachra deosque
Marmoreos colere et vili se credere ligno
Venit in hos artus: et aperto lumine noctem
Abstulit horrendam: atque vagos collegit in vnum
Justicię et fidei callem quo sancta nepotum
Posteritas adiuta domos intraret olympi
Sed tuus hic cesar diuum responsa sequutus
In verum mouet arma deum: multosque trucidat
Christigenas: qui mox vt deseruere caducum
Corpus in ętereos ignes et sidera tendunt
Ipse autem infoelix omnique miserrimus euo
Se grauibus mergit poenis: et more Gigantum
Pugnat vt excelsos trahat in sua pectora montes
Nunc delubra Jouis nocturnaque consulit exta
Et sibi promittit sceptrum Tarpeiaque regna.
Ambit: et ignauo sperat succedere patri.
O fragiles curę o dominandi insana libido
Quot latijs nuribus lachrymas quot funera romę
Quot cędes dabit illa dies: cum dignior ipso
Missus ab occasu princeps insignia christi
Qui feret amnussis aquilis latissima solus
Regna gubernabit. christoque auctore potitus.
Imperio christi leges extollet ad astra

D

Vir tuus arma ferox capiet: sed marte sinistro
Corruet: et tristes Erebi rapietur ad umbras
Quare age ne nostros luge regina dolores:
Sed magis ęrumnas & formidanda mariti
Damna tui: prolisq; tuę: stragemq; tuorum
Namq; ego si paulum afflicto sum corpore pressa
Nil tamen est in me flendum mihi: sydera carcer
Parturit iste mihi: faciunt tormenta beatam
Et iam finis adest: noctem iam terminat ortus
Lucifer: et clari facies: aperitur olympi
Sic ait auditas quasi quędam oracula voces
Cum duce Porphyrio voluens regina Sybillam
Coelitus afflatam nec verba humana sonantem
Extinxit: et paucis sic est affata puellam
Credimus o virgo coeli te arcana tenere
Nec te tanta pati nec te sine numine fari
Credimus et Christo tecum: volumusq; salutis
Participes tante fieri clarescere Christus
Incipit: et totum late regnare per orbem
Omnia Christus habet rubet omnis sanguine tellus
Innocuo. memini Rhome vidisse gregatim
Christigenas duci: et quosdam perijsse ferarum
Morsibus: et quosdam gladijs: in flumine quosdam
In mare complures fodienda ad marmora multos
Flumina terra fretum fuso sacrata cruore
Numen habet christi: debentur et omnia Christo
Vidi ego Cecilie poenas et flebile sanctę
Funus Anastasię vidi. Euphemięq; dolores
Tiburtiq; fratrisq; necem: Crudelia nobis
Vulnera Chrysogoni veniens narrauit ab Istris

Nuncius: et fateor lachrymę cecidere repentes
Hipolitus laniatur equis Laurentius ardet
Nec superare virum flammę neqꝫ ferrea possunt
Verbera: sic emitur coelum: sic inuidus orcus
Vincitur: et nulla esse potest victoria maior
Iam mea terruerant crebrę corda intima mortes
Et tanta horrebam passim lamenta virumqꝫ
Sępius increpui. verum furibundus et atrox
Nec seruare modum miseris nec parcere nouit.
Viderit ipse suam sortē Nos castra subimus
Christe tua: et post hac tua sola sequemur.
Pauca pati satius: breuibusqꝫ ęterna parare.
Gaudia supplicijs: qꝫ dum fugientia frustra.
Compleri bona conamur retinere laborem
Perdere: et infernos demum descendere ad amnes
Sic ait. et rubro surgebat ab ęquore fulgens
Lucifer: et Casium rutilans aurora cacumen
Luce colorabat crocea: Regina comesqꝫ
Porphyrius fletu madidi rediere per vmbras.
Nona dies aderat. turba stipante tyrānus
Affuit: at decima subierunt moenia luce
Rhetores acciti verborum ambage parata
Arduus ad leuam portum subeuntibus alta
Rupe locus surgit Pharię contrarius arci
Vnde licet totam claris prospectibus vrbem.
Subiectasqꝫ rates sinuosaqꝫ littora portus
Et procul in Cyprum fluctus spectare natantes
Hic fuit Antoni cum iam Cicerone perempto
Victus ab Augusto ciuilia poneret arma
Regia: mox iterum renouata in littore pugna

Fractus in hac fugit latebras: noua moenia Cesar
Nicopolim dicens statuit: monumentaqꝫ victor.
Inclyta pelleis posuit contermina portis.
Hic igitur positis amplissima sedibus aula
Cingitur auleis: longo velamina tractu
Accipit ⁊ picto paries vestitur amictu
Hic Ninus ⁊ coniunx sexum mentita, virilem
Coctilibus muris babylona Semiramis ambit.
Assyrij reges persę mediqꝫ sequuntur
Hic Cyri genus ⁊ pugnę funusqꝫ cruentum
Et Thomiris vultu scythie regina superbo
Sanguineum regis caput insertabat in vtrem
Jd quoqꝫ subscriptum grais epigramma figuris.
Debita sanguineo mors sanguinolenta tyranno.
Hic Jouis ⁊ Semeles. Gangetica filius arua
Vastat. ⁊ imbelles inuoluit ędibus indos
Miles alexandri longinquum nauigat ęquor.
Diues ⁊ emissis petitur Taprobana mergis
Namqꝫ polus gemina qui circumscribitur arcto
Occidit. ⁊ gelidos illic non porrigit ignes.
Sydera sunt illi nobis incognita coelo
Quę diuersa creant illis animantia terris
Diuersosqꝫ hominum morē aliumqꝫ colorē.
Quando dies illis oritur dēsissima nobis
Nox silet ⁊ medio voluuntur sidera lapsu
Huc igitur romana cohors cum rege latino
Septaqꝫ multiplici regina satellite venit
Certamen visura nouum: ⁊ sine nomine turba
Plurima Substratis aurata tapetibus alto.
Fulget sella loco quam vix Maxentius ostro

Splendidus & gemmis late rutilantibus intrat
Quinquaginta acres animis linguaq; diserti
Rhetores ad leuam positum ascendere tribunal.
Pellitur e medio vulgus: sedere Latini
Ad dextram proceres. Lagidę tenuere sinistram
Ordinibusq; silent completa sedilia longis.
Ingreditur virgo tanti certaminis auctor
Quam circū magno Nasamon strepit agmine lictor
Gens fera gens immanis agens ex ęquore prędes.
Cum miseros aquilo iacit in vada syrtica nautas
Splendida Lucifero similis Catharina nihilq;
Extenuata famę & roseo spectabilis ore.
Nam deus vt seui torqueret pectora regis.
Illius ambrosia vultum frontemq; comasq;.
Tinxerat & totam coelesti afflauerat aura
Iussa sedet: trabs alta ligat pendentia pugnę
Pręmia: stant versis arrecti vultibus omnes
Cuncta silent: regis nutu data copia fandi
Talia tum primus sumpsit primordia Rhetor
Maxime romulidum Cesar: quem Iuppiter vnum
Deligit. immensi cui sint consortia regni
Non ego dicendo laudes ęquare deorum.
Posse puto. neq; enim fas id mortalibus vllis
Sed ne tanta leues verbosa licentia linguas.
Inflet vt in superos passim conuitia iactent
Pauca loqui suasit pietas. causamq; tueri
Coelicolum. qui te Cęsar romanaq; regna
Pręcipuis tollunt studijs. qui barbara tandem
Ausonię sanctis domuerunt legibus arma.
Maximus hic orbis gemino qui nititur axe

Quem decorant ęterni ignes: quem circuit ardens
Lumine perpetuo Titan germanaq; Phoebe.
Nil Joue maius habet. sedet alto in vertice mundi
Tartaraq; et terras complexus et equor et auram
Imperio ęternoq; regit omnia Juppiter implet
Omnia mente gerens animo procul aspicit omne.
Tempus. et incumbens cubito vigil excubat: ipsi.
Nulla quies et summa quies. ab origine factum
Seruat opus: semperq; nouis noua corpora formis
Suscitat. ex astris animas vitalibus haurit.
Quas in membra pluat: mox vite munere functas
Euocat ad coelos iterum post tempora soli
Nota sibi rursum emittit rursumq; reducit
Hoc opus est quod fine caret: sed summa voluptas
Ipsi operi coniuncta quies ęterna vocatur
Ipse sibi tante molis ne solus habenas.
Flecteret vt tanti facerent communia regni
Gaudia progenuit natos: quos sustulit inter
Sydera vt ex alto curent mortalia coelo.
Sic Venus et Pallas sic Mars serieq; nepotum
Surgit. vt Aeneas et Rome conditor vrbis
Romulus: et claro stellatus in ęthere Cęsar
Indigetesq; alij. quorum tutela iacentes
Mittitur in terras Meritis pro talibus ipsi
Cum dare nil melius possint fumantibus aris
Thura ferunt homines. onerantq; altaria donis
Templa locant: tantoq; deos testantur honore
Hinc Ephesi moles. Dodoneęq; columbę
Hinc Hammonis opus Clariiq; oracula Phoebi
Et Lycię sortes: et Delphica Phocidis antra

De beata Catha.

Nanq3 hominum miserata graues pia numina curas
Dant varijs responsa modis instantia bella.
Insidias pestemq3 monent casusq3 sinistros
Ingruere: humanis nunquam tacuere vocata
Supplicijs: tumidis Medo cum milite graios.
Opprimeret Xerxes miserandum oracula diuum
Vincendi docuere viam: cum punica bella
Cladibus innumeris Italos romanaq3 regna
Concuterent diuum phrygio de littore mater
In latium translata grauem sedasse tumultum
Dicitur: auspicijsq3 dee vicisse latinos
Et nedum eiecisse suis de finibus hostem
Sed libycos etiam ferro flammaq3 penates.
Vastasse: atq3 armis byrsam euertisse potentem.
Quid referam auxilio iouis & Iunonis ab arce
Deiectā Senonum gentem: & capitolia forti.
Diuorum proiecta manu pestemq3 repulsam.
Moenia cum phoebo satus atq3 Coronide nympha.
Versus in effigiem colubri romana petiuit
Quo fit, vt impietas atq3 irreuerentia diuum
Sic scelus honorandum: & nullo delebile sacro
Sacrilegas odere manus: odere superbos
Numina: Tantalidis natos Latona peremit
Juppiter anguipedes cōgestis montibus ausos
In superos tentare viam: curruq3 volanti
Eolidem aggressum tonitru simulare fragorem.
Fulmine deiecit: toruecq3 Lycaona regem
Induit ora fere. nudus cute Marsya phebum
Repperit vltorem. temeraria sensit Arachne
Pallida cecropiam. mentite pergama troie

Ira tridentiferi perterruit Ennoligei
Sed quid ego annitor Phoebo superaddere lumen.
Ista satis fulgore sua sententia nota est.
Et scelus a superis habet et sua premia virtus
Quare age conceptum virgo depone furorem
Nec tentarę deum genus infoeliciter aude
Est thalamis prelata. Venus prelata puellis
Nubilibus tędas nisi sis pertesa iugales
Sit tua cura Venus. quod si seruare pudorem
Virgineum mauis tibi sit tutela Dianę
Numen vtrūꝙ pium. tua qui iam possidet orbem
Vota secundabit Cęsar. quid pallida męres
Pone metum virgo infoelix resipisse parumper.
Pro generis splendore tui connubia cęsar
Clara dabit nam te Lagidarum a sanguine ductam
Commemorant proauos semenꝙ imitare paternum
Et cognosce deos quos agnouere parentes
Ante tui. quisnam nugas persuasit aniles.
Ut genitum obscura segniꝙ propagine Christum
Numen habere putes: mundus coniurat in omnes
Christigenas: iam terra rubet iam sanguine pontus.
Spumat: et ex toto genus hoc exploditur orbe
Et tu docta bonas artes sata sanguine regum
Et formę splendore nitens. gratissima tantis
Principibus magnę domino gratissima Romę
Et modo florentes annos ingressa iuuentę.
Sponte tibi mala tanta paras: vis ferre latentes
Carceris obscuri tenebras. vis ferre catenas
Extremamꝙ pati sęua inter vulnera mortem
Ah miserere tui saltem: miserere tuorum

Deserte miserere domus: lamenta precesqȝ
Nec contemne tuę gentis. depone rigorem.
Marmoreum virgo. nec contra iura deosqȝ.
Foemineas extende manus. tibi gloria victę
Maior erit q̃ȝ victrici. spes vnica tanti
Sanguinis extingui prolē patiere tuorum.
Carminibus tua corda malis possessa retardat
Christus. ⁊ haud cāpos mentis cognoscere sanctos:
Non sineris monitus: sed; mox vt martis ad aram
Numen adoraris pulsa caligine tollet
Libera mens oculos. ⁊ te tua lumina lęto.
Accipient vultu reducem: quid lenta resistis.
Rumpe moras. nec te clementia Cęsaris vllum.
Ad scelus inuitat: nec ad importabile pondus
Vrget: opus leue. iucundum. laudabile sanctum.
Imperat: id proceres optant id supplicat omnis
Vrbs tua Quid tantis ⁊ sola foemina votis
Non parere potes. da thura calentia Marti.
Dux tibi Cęsar erit. nos te comitamur euntem
Sic ait: ⁊ Cęsar nutu assentitur ⁊ ore.

¶ Scđe Parthenices Liber Tercius.

Egia progenies fixis immota manebat.
Luminibus turri similis quam saxea moles
Sustinet. atqȝ omnem fert incōcussa procellā
At tali assurgens sermone silentia rūpit
Si mea mens vllo poterat sermone moueri.
Hoc fateor compulsa foret: namqȝ omnia rhetor
Attigit humanum quibus est mutabile pectus.
Et factum satis est arti. si inuicta remansi.
Diuine hoc virtutis opus. si numen abesset

Victor erat: grauibus potui succumbere dictis
Victrices habeant lauros prolataqꝫ pugnę.
Dona ferat virtus ⁊ non fortuna coronam
Quod potuit fecit. potui sine numine vinci.
Sed mihi numen adest quo mens arrepta moueri.
Nescit: ad Eufratem potius sua flumina mittet
Eridanus Thyberim Tagus influet Abdua Nilum
Ante ⁊ Pyrenes Rhodope iuga mittet ad arces
Taurus ad Athlātem fugiet Carmelus ad ossan.
Quam mea sanct⁹ amor Christi precordia linquat
Quam Marti et gelidis ponam libamina saxis.
Nec superos odi nec numina sancta nec aras
Numinibus sacras verumquę numina vanum
Vulgus ait tenebrosa sequens vestigia patrum
Numen habere nego. teneat si Juppiter arcem
Aetheream quis templa Joui quis sacra negabit
Sponte ego thura feram Veneris (si numen haberet)
Numen adorarem Phębum sequar atqꝫ sororem
Si soror ⁊ phebus dij sunt. venerabimur aram.
Palladis ethereo Pallas si nata cerebro
Impius ⁊ mergi dignus phlegetonte sub imo.
Sacrilego quicunqꝫ deum sermone lacessit:
Sed vetus ⁊ toto iam vulgatissimus orbe.
Mortales inter miseros efferbuit error.
Atqꝫ aliter ꝙ res habeat sentire coegit
Somnia nec refero: sed quod narramus aperta
Monstrari ratione potest Dic optime Rhetor
Quis fuit ante Jouē qui lucida volueret astra
Qui regeret cęli cursum qui clauderet vndas
Littore: qui lęto vestiret gramine campos.

Mundus enim fuit ante Jouem: qui raptus ab ipsa
Fauce patris Corybantū opera translatus ad Idam.
Gnosiacasqz domos Creteo creuit in antro
Jupiter est igitur proles humana: propago
Est humana Jouis. nullum fecere quod ipsos
Esse deos testetur opus. furta arma rapinę
Stupra doli fraudes opera hęc pręclara deorum
O insanę hominum mentes: quę crederet diuos
Artibus his factos potuere: ardentis olympi
Artificem fecere hominem: dementia nulli
Admittenda viro Deus est ęternus et ingens
Nec comprehensus adhuc: nec quę cōprehendere possit
Mens est vlla deum. Simplex essentia nullis
Intercepta locis non circumscripta figuris
Unus et in plures nunqz diuisus: ab omni
Conditione procul nostra. mortalia nedum
Omnia: verum etiam vincens coelestia longe
Solus hic immensum fecit non Juppiter orbem
Quicqd habet Phlegethō qcquid caua viscera terrę
Quicquid inest pelago quicquid secat aera pennis
Condidit: & solus totum hoc opus ipse gubernat
Quę narras de prole Jouis de stirpe deorum
Scęnica sunt leuibus vulgo recitanda poetis
Exhibitura iocos populo plausumqz theatro
Juppiter & proles ita sunt in sydera lati
Ut fera syluosę Nemees: vt portitor Helles
Portitor Europes Auriga. & Jasonis Argo
Pegasus. Arctophilax. & raptis miluius extis
Cęsariusqz thronus. coma regia Procyō. vrsę
Coruus: olor. lepus. ara. canis. lyra. cancer & vrna

Atq3 alię coeli formę. quas Gręcia mendax
Finxit: et audaci vatum facundia cantu.
Non ita naturę speculati arcana sagaci
Ingenio sensere viri: quos Attica tellus
Quos Iudęa tulit Babilonq3 antiqua magorum
Clara rudimentis. Bragmanarumq3 reposto
Ora iacens mundo nudis vicina sophistis
Primus Anaxagoras quadam cęlestia dixit
Mente regi: non ille Iouem non ille Mineruam
Non Maia Semele ne fatum prefecit olympo
Non hominum quenq3: breuibus qui tanta lacertis
Corpora perpetuo nequeat conuoluere gyro
Aethica Cęcropias docuit qui primus Athenas
Insignis virtute senex simulachra deosq3
Risit: et hic. Sophię princeps ab Apolline vestro
Dictus: et idcirco iussus potare cicutam
Matre Perictonia veniens a stirpe Solonis.
Clarus Aristocles humeris Plato dictus ab amplis
Cum comite Eudoxo nostram peruenit ad vrbem
Quicquid ab Habramo nostri dixicere parentes
Transtulit ad Graios et ab his Academia terris
Orta deos plures aufert. vnumq3 fatetur
Artificem mundi dominatoremq3 deumq3:
Magnus Aristoteles hominum figmenta perosus.
Lyncea in ętereos attollens lumina tractus
Vidit in hac vnum mūdi testudine numen
Et coluit. patrios ideo fugisse penates
Euboicosq3 lares fertur petijsse. diemq3
Calchide supremum longa clausisse senecta
Hic deus errantes miserans in imagine nostra

De diua Catharina

Uenit. et istorum fraudem detexit et artes
Spirituu3: sacros quibus indulgetis honores
Hic deus. hunc vnum colimus, vobisq3 colendum
Dicimus. At plures luci p̄ferre tenebras
Et coelo phlegethonta volunt: et funera vitę
Huius in aduentu vester trepidauit Apollo
Squallidus: et vultu radios contraxit opaco
Tum cecidere deum statuę: simulachraq3 miris
Sunt contrita modis. vestri meminere parentes
Hunc solymi vates perhibent vestręq3 sibyllę
Secula facturum lustratus aurea seclis
Huius ob imperium ęternum promissaq3 genti
Regna suę nec forma meos nec sceptra nec ętas
Sollicitant animos. bona nec mortalia tanti
Ducimus. hoc etiam vestri docuere poetę
Nam quid Lyaones et Grai filius amnis
Uos aliud docuit: fragilis q3 noxia formę
Blandimenta malis p̄ebere incendia curis
Et sibimet nec solum alijs inferre venenum
Et quid opes aurumq3 Midę monuere: quid ausus
Quid Phaetontis equi nisi quod vota improba regu3
Diuitięq3 abeunt pessum. secumq3 ruinis
Inuoluunt grauibus reges regumq3 ministros
Dicite. Plutoni veterum prudentia vatum
Cur subiecit opes: forsan quia viderat aurum
Et ima tellure trahi, sed montibus altis
Aes latet. argenti decor est in viscere terrę:
Betica testatur regio Pactolus et Hermus
Astipulantur. agunt etenim fluentis harenę
Diuitias. fuluūq3 trahunt cu3 pulabus au3.

Et quia sub terris ditem regnare volebant
Quę tellure latent diti attribuere profundo
Forsitan hęc fuerit ratio quę mouerit illos
Altera se nobis longe pręstantior offert
Ad mores inuenta bonos. studiosa salutis
Consona dogmatibus nostris Concedimus ergo
Diuitias orco: quia sunt fomenta malorum
Et scelerum instrumenta: quibus subuertitur omne
Justicię robur. coecos quibus itur ad amnes
Sulfureosq3 lacus regnum implacabile ditis
Non aliam ob causam mundi saluator iniquas
Appellauit opes: ⁊ lucra ferentia mortem.
Distribuenda pios hominum mandauit in vsus
Discite vestrorum monitis contemnere quicquid
Est mortale: omnem regna in coelestia curam
Ferte necętati. fluxę neu fidite vitę
Nobile tempus abit: mora nulla fugacibus annis
Nunc quoq3 dum loquimur Cęsar tua pręterit ętas
Anxia: nec gelidam tardat tua purpura mortem
Finis erat verbis: vno cum rhetores ore
Nil veriti regem (res admiranda) superbum
Sacrilegum quoddam simulachra deosq3 fatentur
Incestumq3 Jouem. subitoq3 afflata repente
Numine tota cohors victorem extollere Christum
Coepit: et in summam fidei prorumpere laudem
Torua supercilio Maxentius ora minaci
Tollit: et accensus flagranti corda furore
Elata vocat arma manu. citus arma satelles
Admouet. accursu proceres tenuere citato
Talibus ardentem furijs. Subuersa tumultu

De beata Cathꝛa.

O mnia pręcipiti. Postq̄ sedata parumper
Ira. leues animos pirit quę mouit Erinnis
Quis malus inuasit mutantia pectora demon
Ergo ne foeminę potuerunt vertere nugę.
Vos quoq̄: vos inq̄ quos defendenda deorum
Causa peregrinis ad nos contraxit ab oris
Hoc honor exhibitus vobis hoc dona merentur
Hoc suspensa tholo: sic nos sic omnia Romę
Numina negligitis: que tanta ignauia: multos.
Vna puella viros superat. proh dedecus: inter
Millia tot prestantum hoīm certaminis huius.
Pręmia fert mulier. sic rex. concorditer omnes
Respondere viri. quid nos terrere minando:
Mitteris: illabi manifestum in pectora numen
Sensimus: ⁊ rutilare sacro caput illius igne
Vidimus: ⁊ labi flammas ex ore loquentis
Vincimur a superis. ⁊ victi ponimus arma
Da veniam Cęsar. Christi transimus ad aras
Juppiter ⁊ proles ⁊ numina falsa valete
Cęsaris extemplo facies excanduit: ardent
Lumina: labra tremunt rauco clamore ministros
Conuocat infandum facinus iubet: ore tragoedo
Atq̄ sophocleo scelus enarrabile cantu
Tollite sacrilegos clamat. iugulate deorum
Sacra profanantes. auibusq̄ epulanda per agros
Exta date. hec illis sint premia: vadat ad vrbes
Fama peregrinas. tantę victoria pugnę
Has habeant lauros: hec gloria segnibus esto
Ite rogum ingentem struite: et date corporis flāmis
Et cinis ęquoreas vento rapiatur in vndas.

Talia fulmineo iaculans late intonat ore.
Attoniti tremuere omnes: feralibus armis
Circumfusa cohors vinctos prętoria ducit
Rhetoras: et magno circumstrepit agmine miles.
Voce recedentes tali Catharina monebat
Ite triumphales animę. superate tyrannum.
Ite alacres. hodie vobis reserantur olympi
Limina. momentum mors est:: vbi transijt ęther
Panditur: et liber petit ignea spiritus astra
Ite domos coeli sanctosqꝫ intrate penates
Ite: sequar: nec vos sacri iactura lauacri
Terreat: abradet scelus omne salutifer ignis.
Nec mora. comportant alij sarmenta trabesqꝫ
Materiam arentem: et sylue virgulta salignę
Et piceas alij pinos et odora cypressi.
Robora iuniperi ramos. campoqꝫ patenti
Construxere pyras. adipem fomentaqꝫ flammis
Plurima subijciunt: oleoqꝫ liquoribus addunt
Sulfura certatim. coit omnis turba: viceqꝫ
Eructant hominum turbas. velut aggere fracto
Cum Padus in virides spumati vortice campos
Insilit euertens segetes: spemqꝫ obruit anni
Subiecere faces. salit ardua flamma comamqꝫ
Spargit: et in nubem fumi glomerantur opacam
Corripiunt vinctos bini. stringuntqꝫ retorto
Fune manus et fune pedes: iaciuntqꝫ per altos
Ingenti clamore rogos: furit ignis et ardor.
In mentum salit atqꝫ comas stridore corusco
Tanta sacerdotes alacri spectacula vultu
Conspiciunt: tabulisqꝫ iuuant incendia iactis

De beata Catharina

Cęsaris extollunt animos. vrgentq; ministros
Et rediisse deum libamen et orgia gaudent.
Extinctis mox busta viris cecidere nec artus
In cineres abiere: togas et corpora lambens
Leuiter abstinuit vireſq; coercuit ignis
Ipse suos sanctos veritus tractare sepulchro
Christigenę intrepidi sublate cadauera ponunt
Suppliciter flentes: et tristia funera ducunt.
Cędis adhuc auidus Cęsar: nec crimine tanto
Territus ac multo madidus post prandia Baccho
Mandat ab obscuris foribus coecoq; reuulsam.
Carcere victricem mensis astare puellam
Illa catenarum strepitu perlata sonante
Atria nil pauitans duri subit ora tyranni
Composito vultu et frontis feritate parumper
Vix tandem posita. ficto rex pectore fatur
Regia progenies virgo tua maxima virtus.
Insigni nobis hodie certamine nota.
Conciliare potest tibi me: nisi nostra vereri
Sacra negas: versus igitur palinodia verbis
Est dicenda palam. neu te mala numina perdant
Est placanda deum dictis melioribus ira.
Illa quid his iterum nugis me vertere tentas
Cęsar ait Tu saxa colas: sine numine nobis
Forsan honoratis lapides: quia creditis olim
Deucalioneis homines de cotibus ortos
Talibus accensus dictis Maxentius altum
Ferrea clamabat date verbera: verbera lictor
Expedit: et nudos humeros ad pectus apertum
Virginis inuadens crebro ferit impius ictu.

Innocuum corpus: mici genit ore: deumqꝫ
Alloquitur virgo. nostri cape sancte cruoris.
Primitias. animum serua. sit victima flurum
Corpus: vt Habramus seruato pignore sacrum
Fecit et illustrem pecudis cruor imbuit aram.
Sic mea seruata caro concidat hostia mente.
Sic ait ex oculis lachrymę fluxere tepentes
Ore genasqꝫ rigant. largus de vulnere sanguis.
Labitur. et terram cędes effusa cruentat
Supplicio affectam tali iubet ire sub vmbras
Nullaqꝫ bissenis preberi alimenta diebus.
Vertitur abstergens oculis gemebundaqꝫ pectus
Velat. et in noctem lachrymans descendit opacam
Est locus eoos phoebi nascentis ad ortus
Arduus attollens vicina cacumina coelo
Thraicia maior Rhodope sublimior Ossa
Pelion ęmonium superans et culmen olympi
Caucaseasqꝫ niues vbi sunt iuga maxima Tauro.
Illic perpetuo vernantia gramine rura.
Perpetui fructus ęternaqꝫ gratia florum:
Vernaqꝫ temperies semper. sine nubibus aer
Lympidus. Auster abest: boreas non sibilat Eurus
Exulat. occidua Zephyrus non murmurat aura
Hic primęua. quies homini ieiuna priusquam
Infoelix vetita viciasset guttura fruge
In medio fons est lato pulcherrimus orbe
Quattuor vnde fluunt occulto flumina cursu.
Nam tria secretis delapsa meatibus arcton
Versus eunt: at mox verso reuocantur in austrum
Tramite. ad ęthiopes combustaqꝫ solibus arua

Defluit assiduis quartum Meroēnqʒ refuso
Gargite complectens Memphitica regna peragat
Ad vitrei fontis ripas in margine lęto.
Sunt oleę pingues. sunt medica mala Cypressi
Et semper virides lauri. palmetaqʒ longis
Frondibus et pini pingues: et myrtea sylua
Sunt et odoratę Cedri foecundaqʒ semper
Ficus. et vna graui pendens in palmite. pruna
Cerea. iuglandes. et amygdala. purpureumqʒ
Quod tulit Arctois pomum Lucullus ab aruis.
Prata sub arboribus raris florentia semper
Lilia serpillum. Narcissus. amaracus: omne
Gramen odoriferum. violę. rosa. balsamus. arbor.
Thurea. myrrha. thymū: buxus: terebinthus. amomū
Nardus. et Aiacis frondes rorisqʒ marini
Irriguos circum riuos sua brachia tendunt
Innocui vitreo ludunt in gurgite pisces
Vbera distendunt pecudes. hic nulla leonum
Semina. non serpens. nec cauda Scorpius vnca.
Omnia. tuta: cubant lepores. nec bella nec vllas
Insidias metuunt. cantu nemus omne volucrum.
Personat. et florum per summa cacumina nectar
Libat apis. lectumqʒ cauis opus aggerat antris
Nuncius ante pater summa quem miserat arce
Virgineo occurrens morbo casusqʒ futuri
Pręscius inde fauos. illis et mella diebus
Pomaqʒ decerpens dapis insolita ferebat
Xenia desertę trans ęquora lata puellę
Hęc sunt illa quibus foelicem papula vitam
Helias et socij longęua in secula ducunt

Omniaqꝫ infuso curauit vulnera moly
Moly quod omnigenis fecit deus vtile morbis
Nigra subest radix. viridis coma: floribus albet.
Jam bissena dies ierat reuocatur ab vmbris
Ambrosium vultu referens Catharina decorem
Nec tenuata fame nec tristi squallida nocte
Cęsar vt aspexit solitum decus oris honesti.
Fraude ministrorum pastam putat estuat ardet
Vociferans trepidat mugitus regia tanto
Non secus ac nautę pelago cum turbidus imber
Ingruit et rauco volitat cum murmure nubes
Pulsa noto. tumet vnda. micat pice nigrior aer
Ignibus. et tonitru ingenti tonat altus olympus
Perdite custodes clamat vel mergite ponto.
Tergore consutos. siculis vel adurite tauris
Jussa citi Garamas Nasamon Maurusqꝫ facessunt
Marmaridę Psilli Numidę. quibus vna libido
Sanguinis: accensos miseri raptantur ad ignes
Vinculaqꝫ iniiciunt pedibus: terraqꝫ volutos
Versatosqꝫ luto et foedatos puluere terga
Ad tormenta trahunt. nihil illis mollia prosunt
Verba precum. lachrymę nihil inter verba cadentes
Nil longi labor obsequii: votisqꝫ vocata
Numina nil prosunt. manet implacabile pectus
Regis et indomitum virus medicamine nullo.
Frangitur. o infoelix quę te inclementia Cęsar
Virgo ait innocuos homines torquere coegit
Non ego terrenis epulis sꝫ ab ęthere missa
Sunt dape pasta dies bissex: qui pabula genti
Per deserta dedit Solymę: cum vecta per vndas

Aequore suspenso Panchaeos venit in agros
Me quoqz certantem pro relligione fidemqz
Asserere audentem pauit sanauit: et ipsa
Parta salus opus esse docet coeleste: cicatrix
Nulla per offensos ferro deprehenditur artus
Incipe sedata fieri clementior ira
Et neqz sanguineo similem te finge Neroni
Sed qualis Traianus erat: vel Julia proles
Augustus. qualesqz tulit gens flauia reges
Et patrem et natum. quorum vestigia debes
Sancta sequi si vis tanto succedere regno
Dignus eris si iustus eris. clementia reges
Efficit imperio dignos: pro immanibus actis
Crudeli mercede deus tibi digna repente
Proemia. crudeles superi crudeliter vrgent.
Vicit foeminineo facundia iuncta decori
Sedatusqz parum Cęsar quo perdita virgo
Usqz Joui differs inquit parere. iuuentę
Nec miserere tuę: Non te seruilibus vtar
Obsequijs: nec enim id patitur tua forma nec ętas
Assentire meis aliquando et subde rebelles
Imperijs animos: Quid me respondit iniquis
Sollicitas verbis: turpi si pectora voto
Foeda gerit cur sanctum audes violare pudorem
More suum scoenio assuetus sordescere nunqz
Desinis: et mundę nescis assuescere vitę
Sic tua te instituit Venus hęc documenta tuorum
Casta deum. Sunt hęc quibus assentire iubemur
Imperia. hi monitus. Utrum tua prouida virtus
Consulit vtilius nobis humana ne iussa

An diuina sequi: Quod amas deus odit: et audes
Impugnare deum cum sis mortalis ab vrbe.
Ciuibus haec tam vana meis documenta tulisti.
Erubuit Caesar. sceleris mens conscia non fert
Iurgia. non audet vultus attollere: secꝫ
Vertit ad Ichthybolum. et reuehi precepit ad vmbrā
Carceris: atqꝫ nouis tradi custodibus antrum
Ichthybolus vero cui mens crudelis et atrox
Ingenium: regi quid nam vulgaribus inquit
Hanc poenis terrere paras sub sydere natam
Credimus Hellęo. nam frons Marpesia caute
Taurominitana asperior: rigidoqꝫ adamante
Durior ausonios fasces nostrasqꝫ secures
Ridet: et imperio diuum parere recusat
Cędimus: an iustis dementem vrgere flagellis
Pręstat: et imperij causam diuumqꝫ tueri
Mollia non obstant duris: nec fortia possunt
Debilibus vinci. nec ligno saxa cauantur
Nec manibus muri. sed duro marmora ferro
Moenia contortis magno molimine saxis
Eruimus si auferre paras a virgine Christum.
Finge rotas: magnęqꝫ aliquot vertiginis orbes
Et crebris armetur opus mucronibus omne
Et radij cultros et curuatura rotaruꝫ
Ancipites habeant Orbis contrarius orbi
Currat. et affixos verso secet impetus axe
Persephone immanes poenas et sęua docebit.
Supplicia occultis voluens corda impia formis
Aspera inhumanum flexit sententia regem
Quęritur in tota si quis foret vrbe Perillus

Atq3 Pherecles quisq3 prestantius arte
Dedalus: aut auctor Troianę cladis Epeus
Nox erat. et medium coeli stellata per axem.
Tum Joue ducebant nitidi vestigia pisces
Maximus ętherei Christus regnator olympi
Agmine coelicolum magno stipatus ab astris
Labitur: et niuei transit per cornua tauri.
Intrat ad humentes vmbras et triste baratrum:
Fit sonus: et nigram subito lux aurea noctem
Dissipat apparent pulchra sub imagine diui
Primus Joannes: humeros cui lucida vestit
Pellis: et aurati pendent in tergore villi
Alter erat senior Petrus cui candida mento
Cęsaries geminęq3 micant in pectore claues.
Tertius ardenti Paulus mucrone coruscans
Igneus ore: ligant intertę guttura gemmę
Quartus Johannes aquila signatus: amictu
Lucet in albenti: mentoq3 et vertice canus:
Hi primi: sua quęq3 ducem stant agmina circum:
Squallor abit. fulget paries: circumfluus aer
Fragrat: et armenio carcer lustratur amomo
Tum vultu diuum dominus sic fatur amico
Hactenus ex alto pugnam spectauimus orbe
Occulteq3 tuis procul aspirauimus oris
Fortibus hęc clarae fuerint pręludia pugnae.
Nunc acie tota pugnatur et omnibus armis
Macte et in extremo palmam ne desere cursu
Pars superest tibi. parua vię: iam proxima palmę
Currus et apparet grauium suprema laborum
Meta. dies feret optatu3 tibi crastina finem

Dixit: et ambrosia frontem perfudit et armos
Et sic fatus abit: dulciq; adit ęthera cantu
Altera lux aderat. feralis machina coelo
Erigitur: populiq; foro concursus aperto
Cogitur: horrescunt visu: et crudele fatetur
Id genus insolitum poenę. de robore querno
Texitur: et bissex cubitis ascendit in auras
Pons: vbi voluendos lictor se attollat ad axes
Impulsi magnis strident conatibus orbes
Rostratiq; micant gladij: curuisq; minantur
Dentibus. et paruo inter se discrimine distant
Corpus vt affixum lateri e regione locatum
Discerpat latus: atq; vno secet omnia cursu
Membra leues subito procul eiaculanda per auras
Terrificum incutiens animis structurā pauorem
Aspectuq; nocens solo. super aurea sedit
Stragula: et a tecto spectat Maxentius alto
Coniugis extendes bacchatam ad colla sinistram
Protrahitur virgo: quę postq; immania vidit
Currere protensis armata volumina rostris
Substitit: et presso suspexit sydera gressu
Sic memorans. O bsiste pater crudelibus ausis
Percute dentatos orbes. ostende tyranno
Te Ioue contempto coeli terręq; potentem
Infoelix videat contabescatq; videndo
Quanta tuę virtus et quanta potentia dextrę.
Vix ea finierat gelida cum erupit ab arcto
Ventus: et ardenti resonans cum fulgure fulmen
Grandineq; immixta nimbus caliginis atrę
Disrumpitq; rotas. trabibusq; per aera pulsis

Maxima consequitur strages: quo territa vertat
Turba pedem noctis tenebris inclusa profunde
Nescit: et attonitos frustratim machina labens
Opprimit: auditur clamor. sonitusqꝫ ruentum
Impete cum magno trabium. periere ministri
Quattuor: vt fama est rapuit furibunda virorum
Milia tempestas et lapsus ab aere turbo
Atqꝫ dies claro detersit nubila coelo
Detegitur clades hominum. laniata per omne
Membra forum: facies vestę. conuulsaqꝫ labra
Dentibus exertis: lacereqꝫ per ardua vestes
Culmina tectorum. mixto fluit vnda cruore.
Que superant cladi lugent communia matres
Funera pelleqꝫ: lamenta per omnia surgunt
Compita: in ingenti tota vrbs ploratur aceruo
Plebis in occasu tantę gauisa per auras
Persephone volat, ac socios ac demonas omnis
Ad predam ciet ex aris adytisqꝫ deorum
Illi precipites altis e turribus adsunt
Corripiuntqꝫ vagas animas. stygijsqꝫ coercent
Funibus in fasces: et in intima tartara voluunt
Persimiles aquilis quotiens videre volucres
Dulcibus e stagnis tolli: tenuemqꝫ per auram
Nare cateruatim: campisqꝫ inferre volatum
Qua rigat effusis Mantoam gressibus vrbem
Mintius intexens iuncis et harundine ripas
Saucia iamdudum coeco regina dolore
Dissimulare nequit flagrantem pectore flammam
Sicqꝫ virum alloquitur: quę te immanissime quę te
Pestis agit. manifesta vides miracula nec dum

Irritare deum cessas. tibi me quoque Christus
Abstulit: et viuo crines in flumine laui.
Nec tua sum posthac nec me reuerentia Martis
Nec Iouis vlla tenet; tua sunt hec numina. vincet
Christus: et occumbens cum relligione deorum
Cesar ad hec frendens contorquet lumina denso
Torua supercilio: et clamans noua funera lictor
Poscimus: accipeet hanc: et amaro vulnere truncis
Vberibus cesa caput a ceruice reuulsum
Aequoreque volucres habeant. piscabitur illud
Petrus: et inuentum Christi suspendet ad aram
Nec mora dum totam magnis vlulatibus vrbem
Dira lues agitat. dum cedibus omnia complet
Persephone exultans et tanta strage superbit
Vincta manus sparsis trahitur regina capillis
Res indigna nimis: missoque ad colla capistro
Ducitur ad littus lachrymans. et crine ligatam
Arboris ad ramos patulis que vmbrosa lacertis
Stabat harenose frondens in margine ripe
Afficiunt probris et multo verbere. tandem
Pectore conuulso pharias truncatur ad arces
Exanimes artus nudant: rapiuntur in aures
Implicitumque comis aurum. gemmisque monile
Diues: et amisso sequit fera turba pudore
Ceu plures cum nocte lupi inuenere relictam
Desidia pastoris ouem simul agmine facto
Communem inuadunt predam: atque in vulnera certant
Dilaniant: caput hic: iecur ille in clunibus alter
Pascitur: et fauces implent: rictumque cruentant
Audijt horrendum facinus: veniensque repente

De diua Catherina

Porphyrius multo raptum cum milite corpus.
Texit humo lachrymans meritosq3 exoluit honores
Infoelix quantum sors et breuis hora sinebat
Iamq3 nouas afferte dapes: discumbere tempus.
Cęsar ait sat mane Iouis superisq3 litatum
Omnibus: et fuso placati sanguine manes
Debetur noua nupta mihi. namq3 impia coniunx
Soluite tristiciam: curasq3 immergite Baccho
Per noua iudęo nupsit diuortia Christo
Ferte cados: date Cretęo de palmite vina
Ponite Amyneos latices: Chiumq3 liquorem
Et si quid Campana sui vindemia misit
Nectaris. omnigeno spumnent crateres hiaccho
Discumbunt celeres volitant agilesq3 ministri
Et mensas epulis onerant Maxentius ira
Iam dudum exustus largo se ingurgitat hausto
Sepius et pergit venas inflare calentes
Callida Persephone grauibus conuiuia rixis
Immiscere valens sumptis. preteruolat alis.
Aequoream simulans volucrem petit ardua nubes
Itq3 reditq3 frequens. ducitq3 per aera gyrum
Garritq3 sonat pluuio. denunciat inquit
Ichthybolus ventos tempestatemq3 futuram
Iam pelago furor et nautis grauis ingruit imber.
Cęsar vt audiuit pelagus succurrit imago
Coniugis ad littus cęsę iubet ire ministros
Necropolimq3 trahi: et condi tellure cadauer
Respondere ducem iam dudum funere ducto
Porphyrium veteri regum imposuisse sepulchro.
Ecce iterum lachrymas iterum ciet ira furorem.

Lętaqz subuertit preceps conuiuia luctus
Porphyrium Cęsar tunc e regione sedentem
Pallidus et stomachum vultu confessus opaco
Alloquitur: Quid me inuito violenter ademptum
Corpus humas: Quę relligio: quę cura meorum
Prouidus ardorem mentis ratione gubernat
Et placidis mulcet bacchantem vocibus iram
Porphyrius nobis Cęsar fore dedecus inquit
Immortale ratus si peruenisset ad aures
Urbis ad infandum facinus quod percitus ira
Incomposqz tui mandas. cęlanda putaui
Corpora defunctę: et sceleris monumenta nefandi
Sed furor impatiens freni. mitescere nulla
Uoce potest. similisqz Padi torrentibus vndis
Aestiuo cum sole niues saxosa gebennę
Precipitant iuga: si cursus occludere tentas.
Obijce contortis crescunt spumantia terga
Uorticibus: semperqz magis violenta superbit
Congeries: tumidaqz premit retinacula mole
Donec iter gurges agat indignatus apertum
Quid scelus excusas hominum turpissime Cęsar
Inquit et ignaua regem grauitate lacessis
Omnia Thersitę similis quid gurgite latras
Sardanapaliaco? pallenti excanduit ore
Dux animo dextraqz potens claręqz superbis
Militię titulis: voluitqz inuadere pectus
Cęsaris: et capulum dextra complexus eburnum
Destitit: ardentem virtus compescuit iram
Atqz ita suspirans fatur: Quid fida tuorum
Pectora Maxenti verbis premis acribus? Et quid.

Lcto procelloso turbas commina vultu.
Si tibi causa minus placuit recitata. fatebor
Altera causa subest potior Sepelire iacentem
Religio Christi dominam me iussit. et ipsos
Rhetores a nte dedi tumulo. Nam flumine viuo
Me quoq; si nescis lauit regnator olympi
Christus: et abiecto verum Joue numen adoro
Saucius incomposq; animi Maxentius ergo
Tu quoq; carminibus magicis subuerteris. inquit
Tu magicas artes tu cędem incendiaq; audes
Dixit ait. infoelix sequere. et scelus omne reuolue
Ingluuiem nutri. duro rape viscera ferro
Sanguine tinge manus: innoxia membra trucida
Numina Maxenti iustissima. numina tantum
Sunt visura nefas. meritas dabis impie poenas
Expectante Thybris aquę. calor iste sub vndis
Occidet et tanq; Phaeton temerarius axe
Pulsus ab excelso vastum rapieris in ęquor
Forsan et inuenies extincte coniugis ora
Interea pinguem nutri delphinibus escam
Ira (scio) tua me morti iam destinat. vltro
Ibimus et strictos caput extendemus ad enses
Intrepidi. nobis nihil est in morte timendum
Christigenis: quibus est aliud post funera longe
Nobilius vitę genus immortalis olympo
Oppetere est iterum nasci. tormenta subire
Pro virtute pium: triplex contingit origo
Christigenis: vulgata prior. qua nascimur omnes
Semine concepti patrio. cum septima fętum
Luna peragrato vel nona peregerit orbe

Altera sic natos terris per mystica transfert.
Flumina. et ablutos genitrix ecclesia lacte
Nutrit ad ambrosię semper viuentis odorem
Tercia cum suprema dies mortale resoluit
Corpus et in cineres opus hoc natura caducum
Traxit ad ęthereos orbes Empyrea regna
Mittit vbi et reduces animos complectitur vlnis
Dulcibus et nitida coeli pater accipit aula
Ista fides lorica mihi est adamantina nullis
Peruia fortunę iaculis. dum talibus orat
Porphyrius tumido bilem sub pectore Cęsar
Rodit: et impatiens vultus obscurat Erynnis.
Et circumpositis stimulat precordia flammis
Vix animum firmante deo nil territus atra.
Fronte quid atroci dudum concepta venena
Corde premis: dixit. ne pars innoxia vitę
Ulla tuę dignum venia te reddere possit:
Incipe rumpe moras: aperi crudelia tandem.
Ora satellitibus diris mea funera manda
Membra iube laniāda feris in littore spargi
Defuncti careamus humo. careamus harena
Corpora iactentur monstris laceranda marinis
Discite crudeli proceres seruire tyranno
Rege sub ingrato sub iniqui principis vmbra
Seruitijs emitur mors obscurissima longis.
Rumpitur inflatum pectus: mentisq; superbę
Nec frenare potest nec dissimulare furorem
Cęsar: in extremis ardet iam faucibus ira.
Non aliter q̄ cum sicco sub fomite dormit
Ignis et afflatu crebro excandescit et aura.

Exilit, et tremulę rutilant per nubila flammę
Ferte citi procul hinc hominem: date vincula clamat.
Cumqꝫ suo totam domino iugulate cohortem
Quę ducis infecti traxit contagia: finem
Sacrilegis dabit ista dies. Per numina iuro
Per Iouis ęternum imperium fulmenqꝫ trisulcum
Ibitis ad Lethen: stygialesqꝫ videbitis vndas
Dux et tota cohors missis ad colla catenis
O funesta dies o lamentabile tempus
O furor o rabies o detestabile virus.
O dolor o regum impietas o mortua virtus
Ducitur: et longa properant ad funera pompa
Uentum erat ad littus. cum dux fortissimus ęgros
Alloquitur comites turbataqꝫ pectora firmat
O socij mecum terrę pelagiqꝫ labores
Experti totiens: longiqꝫ pericula passi.
Militię. quid vos terret pręsentia mortis
Quę celerem cursu Zephirum volucremqꝫ sagittam
Uincit: vbi fortes animi generosaqꝫ virtus
Cordaqꝫ ad horrendos nunqꝫ perterrita casus
Ponite tristiciam: rectos attollite vultus
Cernite perpetuo fulgentem lumine mundum
Aethereasqꝫ domos. animis ea patria nostris.
Et quid foeminea pauide formidine frontes.
Despiciunt terras: hodie veniemus in astra
Sic ait. et Christo sacrum pęana canentes
Accipiunt altos pronis ceruicibus enses
O mors clara virum vita pręstantior: olim
Noxia cum rapidę purgarint sęcula flammę
Membra memor vestri deus immortalia reddet

Interea gaudete bonis coelestibus inter
Spirituum coetus alacres: et sancta precati
Numina terrigenis Christi implorate fauorem
Pectora trunca iacent: fusoque rubescit harena
Sanguine: mactata est duplex hecatomba tonanti
Cum duce bis centum comites in littore cęsos
Christigenę effossis moesti imposuere sepulchris
Et iam prona dies nocti cedebat. et vmbris
Occiduo radians excelsam lumine Calpe;
Cum furijs Cesar longis iam fessus et ira
Sic secum. Quę tanta istis constantia quod nam
Robur inest animis tantum. quę pectora. virtus
Inconcussa regit. quę spes: quę premia tanti
Morte quid expectant obita. neque credere dignum est
Sanctius his numen: quorum res publica pauper
Quam nostris qui regna tenent telluris et vndę
Illam ego numinibus gentem melioribus vti
Crediderim cuius terrena potentia maior
Nam si regna dei arbitrio terrena gubernant
Distribuuntque suo. qui dant maiora putandi.
Maiores: Libyam Juno regna attica Pallas
Iliacam Phoebus Tarpeiam Juppiter arcem
Constituit. regnum regno ceu numine numen
Maius erat. sed christigenis nec regna nec vrbes
At fuerat satius tantos sedare tumultus
Unius interitu. vel si mutabitur eius
Connubio. tantumque decus seruare iugali
Foedere. et has tandem curas extinguere tędis
Saturni iam bruma dies et lęta reducit
Tempora: quę nobis patrio celeberrima ritu

Jucundos hyberna sales et xenia poscunt
Ocia nocturne poscunt conuiuia mense
Expediam tristis ne se inter gaudia luctus
Ingerat interea placidas mihi Juppiter vndas
Aequoris: et cursus dabit ad mea regna secundos
His dictis placet accito lictore puellam
Duci iterum e tenebris: iterum tentare loquendo
Virgineumque nouis pedicis captare pudorem
Quam simul ac vidit sic est aggressus Amyclas
Troius assultu subito expugnauit adulter
At tua ter denis nondum est mollita diebus
Duricies: Ponti glacies hyrcanaque tandem
Frigora et Arctoe vincuntur sole pruine
Tu Getico sopita gelu vel Gorgone visa
In silicem durata nequis mansuescere quercus
Orpheus. Amphion lapides. delphines Arion
Mouit: et Orpheos senserunt tartara cantus
Tu niue frigidior. tibi ferrea corda: sepulti.
Usque adeo tibi sunt sensus hebetataque mentis
Lumina: vt albenti videare simillima saxo
Coniugis Assyrie versoque in marmora vultu
Fluxit et ardentem spectat fugitiua Gorgonam
Heu quidnam contra genium moremque iuuente
Molliciemque tui sexus generisque superbi
Stemma supercilio spernis regalia toruo
Imperia ah demens: tu blandimenta minasque
Despicis. et surda perstas immobilis aure
Tu populo spolias vrbem: tu coniuge regem
Militibusque ducem: duce Cyrenensia regna
Et misereuur adhuc. et te seruare parati

Mitibus alloquimur verbis Genus aspice quantum
Romanum pietate valet Mitesce parumper
Si seruire pudet. mecum regnabis habeto
Coniugis extinctę thalamos Romana videbis
Moenia et incedes Latiam regina per vrbem
Quod tua gentilis quondam Cleopatra tumultu
Ambijt Actiaco tu Cęsare digna marito
Accipe largimur sine bello et sanguine regnum
Sic ait et cęco languet Maxentius igne
Illa velut dorsum medijs in fluctibus ingens
Vapulat assiduis et nunquam vincitur vndis
Desine plura: nefas iterum me nubere dixit
Nupsimus. inserto nuptam manus indicat auro
Et mihi nunc alacres nitidis conuiuia mensis
Virque sacerque parant: hodie subitura mariti
Limen et e tenebris claros aditura penates
Nec sunt dura. fidem seruo Tu sanguine gaudes
Non ego. tu tanti sceleris durissimus auctor
Hęc vbi dicta. videns atrox immota tyrannus
Pectora nec precibus flecti nec verbere frangi
Spę Veneris posita: iubet a lictore necandam
Necropolim duci. pullo velata cucullo
Atque capistratis manibus de carceris antro
Truditur ambigua faciente crepuscula noctę
Aemonius Chiron media iam parte sub vmbras
Inerat: et Lędę funestam pignora noctem
Aere voluebant piceo: niger Hesperus ore
Pallidulo tristi. per coelum ascendere vultu.
Visus ab aspectu sceleris noua luna nefandi
Cornua subtraxit: nubes teterrima clausit

De diua Catharina

Aethereos ignes et conscia sydera morti
Audite halcyones grauibus lamenta querelis.
Spargere per littus: mestosq; ad funera cantus
Edere. et equoreas volucres dare flebile carmen
Est locus qd boream pelagi porrectus ad vndas
Densa vbi syluestrem faciunt spineta recessum
Areaq; in medio. crebris ibi terra sepulchris
Surgit: et in tumulos fosse cumulantur harene
Sacra cadaueribus tellus: Polyandrion Hellas
Voce vocat patria. nudis passim ossibus albet
Urticis vmbrosus ager grauibusq; cicutis
Et nigris ebuli baccis et olente Sabuco
Campus iners et sepulagis domus apta colubris.
Hos ingressa locos duros dum brachia lictor
Expedit inuertens manicas duriq; explicat ensem
Sanguineum virgo coelum suspexit et ignes
Aethereos: taliq; deum sermone precata est
O pater exiguas tanto pro munere grates
Soluimus: ingentes autem debere fatemur
Tu grauibus pressam tenebris in clara vocasti
Lumina. tu manes tu das superare tyrannum
Et modo tam vario functam discrimine tandem
Ad palmam regnumq; vocas. Da numine dextro
Egressus animo faciles: redituseq; secundos
In patriam coeliq; domos: hanc accipe mentem
Et prolem ne sperne tuam de fauce reuulsam.
Ditis: et oranti famule tua limina pande:
Et si quando memor quisq; certaminis huius
Implorabit opem. Pater exorabilis esto
Finierat subito cum vox audita per auras

Carmina

Annuimus. secura veni. Tum poplite flexo
Et crucis explicita per pectus imagine lictor
Verberat orantem gladio. pro cęde cruenta
Lac niveum fluxit: tellus incanduit albo
Sanguine: lingua deum neruis delusa recisis
Personat: et moriens verba imperfecta reliquit
Cęsa solo iacet atq; in coelum vita recessit.
Affuit e templo superum de sedibus agmen
Spirituum duplex: vnum quod corpore nudam
Suscipiat mentem. dulciq; ad sydera cantu
Transferat. exanimes aliud quod tolleret artus
Insolita noua luce dies in nocte refulsit
Atq; repentinum subito cum lumine fulgur
Emicuit ceu cum frangit caua nubila fulmen.
Cum grauis ardentem succendit Iulius ęstum
Euolat attonitus lictor: trepidiq; ministri
Corripuere fugam. Toto symphonia coelo
Spargitur et mixta vocum dulcedine carmen
Astra petit: sensimq; abiens discedit ab aure
Visaq; per coeli tractus ascendere nubes
Lucida persimilis soli lucentior astro
Luciferi: et claro rutilantem lumine caudam
Ducere et ignifero ferri vltra sydera cursu
Et caput insertare polo. patuere tonantis
Atria curuatus lęto pater obuia cultu
Brachia diffundens: reduci dedit oscula natę
Et triplici clarum radiauit sydera frontem
Altera spirituum legio collegit ab hortis.
Balsama Iudęis Aloes myrrheq; liquorem
Ablutosq; vadis artus et odoribus vnctos

De diua Catharina

Aereum per iter rubri trans ęquore ponti
In montes Arabum summiq; cacumina Sinę
Transtulit. et corpus pario clausere sepulchro
Quod superum fecere manus Opobalsama semper
Marmor odoratum sudat: quibus ęgra iuuantur
Corpora: difficiles isto ceromate morbos.
Indigenę pellunt. sacros Alabastra liquores
Atq; salutares lachrymas oleiq; fluentis
Accipiunt guttas. membris honor iste sepultis

Excusum Dauentriae in officina litteratoria Alberti Paefraet Anno. M.D.Xiij Quinto Kalendas Octobres

102817 T